

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA PROJEKTU
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
„CMENTARZ MIŁOSTOWO” – CZĘŚĆ A W POZNANIU

AUTOR OPRACOWANIA
MGR INŻ. SYLWIA JASZCZURA

POZNAŃ, 19 WRZEŚNIA 2022 R./ 21 MARCA 2023 R.*

*PROGNOZA ZAKTUALIZOWANA NA ETAP WYŁOŻENIA DO PUBLICZNEGO WGLĄDU

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	3
1.1	Informacje wstępne	3
1.2	Podstawy formalno-prawne opracowania	3
1.3	Cel i zakres merytoryczny opracowania	3
1.4	Wykorzystane materiały i metody pracy	4
2.	CHARAKTERYSTYKA ORAZ STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.....	8
2.1.	Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu	8
2.2.	Elementy dziedzictwa kulturowego	8
2.3.	Rzeźba terenu	8
2.4.	Budowa geologiczna i warunki gruntowe.....	8
2.5.	Zasoby naturalne	9
2.6.	Warunki wodne.....	9
2.7.	Szata roślinna	10
2.8.	Zwierzęta	10
2.9.	Gleby.....	11
2.10.	Klimat lokalny	11
2.11.	Jakość powietrza atmosferycznego	13
2.12.	Klimat akustyczny.....	15
2.13.	Jakość wód	15
3.	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY	16
4.	INFORMACJA O GŁÓWNYCH CELACH I ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU	18
4.1.	Cel opracowania projektu planu	18
4.2.	Ustalenia projektu planu	18
4.3.	Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami.....	21
4.4.	Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu	22
5.	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLE MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM I LOKALNYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	22
6.	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO	25
6.1.	Oddziaływanie na powierzchnię ziemi.....	25
6.2.	Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne.....	26
6.3.	Oddziaływanie na zasoby naturalne	28
6.4.	Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, szatę roślinną i zwierzęta	28
6.5.	Oddziaływanie na ludzi	30
6.6.	Oddziaływanie na krajobraz	31
6.7.	Oddziaływanie na klimat akustyczny	32
6.8.	Oddziaływanie na powietrze	32
6.9.	Oddziaływanie na klimat	33
6.10.	Oddziaływanie na dziedzictwo kulturowe	34
6.11.	Oddziaływanie na dobra materialne	34
6.12.	Oddziaływanie na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000	35
6.13.	Oddziaływanie transgraniczne	36
7.	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	36
8.	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE MPZP	36
9.	WNIOSKI I STRESZCZENIE	37

ZAŁĄCZNIKI GRAFICZNE

1. Powiązania przyrodnicze obszaru opracowania na tle ortofotomapy miasta Poznania
2. Projekt rysunku mpzp „Cmentarz Miłostowo” – część A w Poznaniu – etap procedury planistycznej – wyłożenie do publicznego wglądu
3. Oświadczenie autora prognozy

1. WPROWADZENIE

1.1 Informacje wstępne

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Cmentarz Miłostowo” – część A w Poznaniu. Projekt mpzp sporządzany jest na podstawie uchwały Nr XXXIV/564/VII/2016 Rady Miasta Poznania z dnia 6 września 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Cmentarz Miłostowo” w Poznaniu. Zgodnie z treścią wspomnianej uchwały, opracowanie i uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego może następować odrębnie dla poszczególnych fragmentów tego obszaru.

Do prac nad miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego „Cmentarz Miłostowo” – część A w Poznaniu przystąpiono w związku z wnioskiem jednostki organizacyjnej Miasta Poznania Usługi Komunalne o umożliwienie realizacji cmentarza (grzebowiska) dla zwierząt na terenie ww. projektu mpzp. Prezydent miasta Poznania zdecydował o podziale planu. Plan podzielono na części A i B. Część A projektu mpzp, obejmująca teren projektowanego grzebowiska dla zwierząt o powierzchni ok. 1,85 ha, została wyodrębniona do opracowania w pierwszej kolejności.

Granice obszaru objętego analizowanym projektem mpzp wskazano na załączniku nr 1 do prognozy.

1.2 Podstawy formalno-prawne opracowania

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko wynika z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. W myśl powyższej ustawy, prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu.

Zgodnie z art. 46 ust. 1 przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają m.in. projekty planów zagospodarowania przestrzennego, wyznaczające ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Zgodnie z art. 46 ust. 2 przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają również zmiany planów miejscowych.

Na obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dotyczącej projektu planu miejscowego wskazuje również art. 17, pkt. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zgodnie z którym wójt, burmistrz albo prezydent miasta „sporządza projekt planu miejscowego (...), wraz z prognozą oddziaływania na środowisko”. Stosownie do tej ustawy, projekt planu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko przedkładane są instytucjom i organom właściwym do zaopiniowania i uzgodnienia projektu planu, a także są przedmiotem społecznej oceny – podlegają wyłożeniu do publicznego wglądu.

1.3 Cel i zakres merytoryczny opracowania

Prognoza oddziaływania na środowisko stanowi element procesu sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Jej głównym celem jest wskazanie przewidywanego wpływu na środowisko przyrodnicze, jaki może mieć miejsce na skutek realizacji dopuszczonych w projekcie planu różnych form zagospodarowania przestrzennego. W tym celu, w prognozie ocenia się relacje pomiędzy przyjętymi w projekcie planu rozwiązaniami planistycznymi, a uwarunkowaniami środowiska przyrodniczego.

W prognozie oddziaływania na środowisko analizie i ocenie podlega projekt uchwały w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (tekst) wraz z rysunkiem, stanowiącym załącznik graficzny uchwały. Szczegółowy zakres informacji wymaganych w prognozie

określa art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zgodnie z art. 52 ust. 1 ww. ustawy, informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko muszą być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny, a także dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości informacji zawartych w projekcie planu miejscowego.

Stosownie do wymogu art. 53 ww. ustawy, zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w niniejszej prognozie został uzgodniony z właściwymi organami, wskazanymi w art. 57 i 58 ustawy:

- Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu – pismem WOO-III.411.591.2016.AM.1 z dnia 9 stycznia 2017 r.,
- Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Poznaniu – pismem NS-52/3-333/16 z dnia 14 grudnia 2016 r.

1.4. Wykorzystane materiały i metody pracy

Przy opracowaniu niniejszej prognozy wykorzystano następujące materiały źródłowe:

Literatura:

- Atlas geochemiczny Poznania i okolic, Lis J., Pasieczna A., Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa, 2005,
- Koczorowska R., *Rozkład podstawowych parametrów meteorologicznych w wybranych punktach miasta Poznania*, w: *Wody powierzchniowe Poznania t. I*, pod red. A. Kanieckiego i J. Rotnickiej, Sorus, Poznań 1995,
- Kondracki J., *Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno-geograficzne*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1994,
- Krygowski B., *Geografia fizyczna Niziny Wielkopolskiej, Cz. I Geomorfologia*, PTPN, Wydz. Mat.-Przycz., Komitet Fizjograficzny, Poznań 1961,
- Seneta W. Dolatowski J., *Dendrologia*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1997,
- Szponar A., *Fizjografia urbanistyczna*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2003,
- *Wśród zwierząt i roślin*, pod red. J. Wiesiołkowskiego, Kronika Miasta Poznania, Wydawnictwo Miejskie, Poznań 2002.

Materiały kartograficzne:

- mapa zasadnicza dla obszaru planu w skali 1:1000,
- Mapa glebowo-rolnicza w skali 1:25 000,
- Baza danych glebowych w skali 1:5 000, WODGiK, Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego,
- Mapa hydrograficzna w skali 1:50 000, ark. N-33-130-D Poznań, OPGK Poznań,
- Mapa sozologiczna w skali 1:50 000, ark. N-33-130-D Poznań, GEOMAT Sp. z o.o., 2004,
- Mapa Hydrogeologiczna Polski, Główny Użytkowy Poziom Wodonośny, w skali 1:50 000, ark. 471-Poznań, Państwowy Instytut Geologiczny (wersja cyfrowa),
- Mapa Hydrogeologiczna Polski, Pierwszy Poziom Wodonośny, w skali 1:50 000, ark. 471-Poznań, Państwowy Instytut Geologiczny (wersja cyfrowa),
- Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski w skali 1:50 000, ark. 471-Poznań N-33-130-D, Państwowy Instytut Geologiczny, 1990,
- Atlas geologiczno-inżynierski Poznania – Mapy serii geologiczno-inżynierskich na głębokościach 1 m, 2 m, 4 m, 5 m w skali 1:10 000, Mapa gruntów antropogenicznych w skali 1:10 000, Mapa warunków budowlanych na głębokości 2 m p.p.t. w skali 1:10 000, Mapa głębokości do pierwszego zwierciadła wody podziemnej w skali 1:10 000, ark. N-33-130-D-b-4, Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa, 2013-2017 r.

Akty prawne:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2021 r., poz. 1973, tekst jednolity ze zm.),
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2021 r., poz. 2373, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2022 r. poz. 916. tekst jednolity),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. 2022 poz. 503, tekst jednolity),
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. *o lasach* (Dz. U. z 2022 r. poz. 672, tekst jednolity),
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. *o ochronie gruntów rolnych i leśnych* (Dz. U. z 2021 r. poz. 1326, tekst jednolity ze zm.),
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach* (Dz. U. z 2022 r. poz. 699, tekst jednolity),
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne* (Dz. U. z 2021 r. poz. 2233,, tekst jednolity ze zm.),
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (Dz. U. z 2022 r., poz. 840, tekst jednolity),
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane* (Dz. U. z 2021 r. poz. 2351, tekst jednolity ze zm.),
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (Dz. U. z 2021 r. poz. 888, tekst jednolity ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (Dz. U. z 2019 r., poz. 1065, tekst jednolity ze zmianami),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. *w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt* (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. *w sprawie ochrony gatunkowej roślin* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. *w sprawie ochrony gatunkowej grzybów* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. *w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* (Dz. U. z 2016 r., poz. 1967),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity),
- Rozporządzenie Nr 39/07 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 31 grudnia 2007 r. *w sprawie określenia programu ochrony powietrza dla strefy – aglomeracja Poznań* (Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 4, poz. 61 z dnia 31 stycznia 2008 r.) – akt archiwalny,
- Uchwała Nr XXIX/561/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r. *w sprawie Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla stref: Aglomeracja Poznań (strefa Miasto Poznań) w woj. wielkopolskim* (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r., poz. 508) – akt archiwalny),
- Uchwała Nr XXIX/566/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r. *w sprawie Programu ochrony powietrza w zakresie benzo-alfa-pirenu dla stref: Aglomeracja Poznańska, Miasto Leszno, strefy gnieźnieńsko-wrzesińskiej oraz strefy pilsko-złotowskiej w woj. wielkopolskim* (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r., poz. 509) – akt archiwalny,
- Uchwała Nr XI/316/15 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 października 2015 r. *w sprawie Program ochrony powietrza w zakresie pyłu PM10 oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu PM10* (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2015 r., poz. 6241) – akt archiwalny,

- Uchwała Nr IX/166/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie określenia „Aktualizacji Programu ochrony powietrza w zakresie pyłu PM10 oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu PM10” (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 01.07.2019 r., poz. 6238) – akt archiwalny,
- Uchwała Nr XXI/393/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r. w sprawie określenia Programu ochrony powietrza dla strefy aglomeracja poznańska (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 20.07.2020 r., poz. 5956),
- Uchwała Nr LIV/978/VII/2017 Rady Miasta Poznania z dnia 26 września 2017 r. w sprawie „Programu ochrony środowiska dla miasta Poznania na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku”.

Dokumenty, inne dostępne opracowania:

- Atlas rozmieszczenia płazów na terenie miasta Poznania - narzędzie skutecznej ochrony gatunkowej. Praca zbiorowa, red. Kaczmarski M., Pędziwiatr K., Kaczmarek J. Klub Przyrodników Koło Poznańskie, Poznań 2013, 2014,
- Atlas geochemiczny Poznania i okolic, Lis J., Pasieczna A., Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa, 2005,
- Aktualizacja opracowania ekofizjograficznego dla potrzeb Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania, MPU, Poznań 2012 r.,
- Aktualizacja opracowania ekofizjograficznego dla potrzeb Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania, MPU, Poznań 2021 r.,
- Aneks do Planu Urządzenia Lasu na okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2022 r. działki numer 1/1, 1/4, 2/1, 2/2, 11, 12, według stanu na dzień 30 września 2013 r., wykonawca Przedsiębiorstwo Usług Przyrodniczo-Leśnych „TAXUS” na zlecenie Zakładu Lasów Poznańskich, Poznań 2013,
- projekt uchwały Rady Miasta Poznania w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Cmentarz Miłostowo” – część A w Poznaniu, MPU 2022,
- uchwała Nr XXXIV/564/VII/2016 Rady Miasta Poznania z dnia 6 września 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Cmentarz Miłostowo” w Poznaniu,
- Program ochrony środowiska dla miasta Poznania na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku, Uchwała Nr LIV/978/VII/2017 Rady Miasta Poznania z dnia 26 września 2017 r.,
- Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2017, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Biblioteka Monitoringu Środowiska, Poznań 2018,
- Mapa akustyczna miasta Poznania 2017, AkustiX, lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2017,
- Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2014-2019 na podstawie monitoringu, GIOŚ, <https://www.gios.gov.pl/pl/stan-srodowiska/monitoring-wod>,
- Objaśnienia do arkusza mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1:50 000, ark. Poznań (471), Biuro Studiów i Badań Hydrogeologicznych i Geofizycznych „HYDROCONSULT” Sp. z o.o., Warszawa 2000,
- Raport z oceny stanu jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach – stan na rok 2019, PiG, PIB, Warszawa, listopad 2020,
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim, Raport wojewódzki za rok 2021, GIOŚ, Departament Monitoringu Środowiska, Poznań kwiecień 2022 r.,
- Stan środowiska w województwie wielkopolskim, Raport 2020, GIOŚ, Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Poznaniu, Poznań, 2020 r.,

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania, Uchwała Nr LXXII/1137/VI/2014 Rady Miasta Poznania z dnia 23 września 2014 r.,
- *Strategiczna Mapa Hałasu miasta Poznania 2022*, AKUSTIX, lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2022,
- Wyniki badań wskaźników geofizycznych organicznych i nieorganicznych – monitoring jakości wód podziemnych, 2019, <http://mjwp.gios.gov.pl/wyniki-badan/wyniki-badan-2019.html>,
- Chmal R., *Objaśnienia do szczegółowej mapy geologicznej Polski 1:50000*, arkusz Poznań (471), Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 1997,
- *Objaśnienia do arkusza mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1:50 000*, ark. Poznań (471), Biuro Studiów i Badań Hydrogeologicznych i Geofizycznych „HYDROCONSULT” Sp. z o.o., Warszawa 2000,
- Łochyński M., Jaros R., Dzieciołowski R., Gołębiak G., Grzywiński W., Jurczyszyn M., Sieprawski A., *Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiotach ochrony obszaru Natura 2000 Fortyfikacje w Poznaniu PL300005*, BIOTOPE Usługi Przyrodnicze, Poznań, 31 sierpnia 2018 r.

Inne źródła:

- wizja terenowa (luty 2022 r.),
- <http://poznan.wios.gov.pl/>
- <https://www.gios.gov.pl/pl/>
- <http://baza.pgi.gov.pl/>
- <http://epsh.pgi.gov.pl/epsh/>
- <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>
- <http://crfop.gdos.gov.pl>
- <http://mapy.geoportal.gov.pl>
- mapa SIP ZGiKM GEOPOZ
- <https://polska.e-mapa.net/>

Informacje uzyskane z powyższych materiałów źródłowych oraz informacje zebrane podczas przeprowadzonej wizji terenowej pozwoliły na opracowanie ogólnej charakterystyki środowiska przyrodniczego omawianego obszaru w podziale na jego poszczególne komponenty, w tym: rzeźbę terenu, budowę geologiczną i warunki podłoża, warunki wodne, szatę roślinną, świat zwierzęcy, gleby, czy też klimat lokalny. Na podstawie pozyskanych informacji określono również stan środowiska przyrodniczego w zakresie jakości powietrza, wód i klimatu akustycznego, a także wskazano obecny sposób i stan zagospodarowania obszaru objętego projektem planu. Należy jednak zaznaczyć, że przeprowadzenie wizji terenowej w ograniczonym przedziale czasowym nie pozwoliło na przeprowadzenie inwentaryzacji w sposób wyczerpujący, umożliwiający zidentyfikowanie wszystkich gatunków występujących w granicach obszaru opracowania¹.

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono przy zastosowaniu metody polegającej na charakterystyce istniejących zasobów środowiska oraz łączeniu w całość posiadanych informacji o dotychczasowych mechanizmach funkcjonowania środowiska i wskazaniu, jakie potencjalne skutki mogą wystąpić w środowisku w wyniku realizacji ustaleń planu. Posłużono się również metodą porównawczą, wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości. Skonfrontowano zaproponowane rozwiązania planistyczne z istniejącymi uwarunkowaniami środowiskowymi. Prognozę oddziaływania na środowisko przedstawiono w zakresie, jaki umożliwia obecny stan dostępnej informacji o środowisku oraz w tym kontekście – stopień ogólności ustaleń planu.

¹ analizę różnorodności lokalnej flory i fauny przeprowadzono w znacznej mierze w oparciu o informacje zawarte w dostępnych źródłach literaturowych, uzupełnione o informacje pozyskane w trakcie przeprowadzonej wizji terenowej

2. CHARAKTERYSTYKA ORAZ STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

2.1. Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu

Obszar objęty granicami projektu mpzp „Cmentarz Miłostowo” – część A w Poznaniu obejmuje tereny leśne położone we wschodniej części miasta, w zasięgu wschodniego klina zieleni, oraz fragment drogi publicznej klasy dojazdowej – ul. Wrzesińskiej. Całkowita powierzchnia obszaru objętego projektem planu miejscowego wynosi ok. 1,85 ha.

W zachodniej części obszaru projektu planu zlokalizowany jest schron podwójny amunicyjny i artyleryjski, wpisany do rejestru zabytków decyzją A 245 z dnia 25 maja 1983 r.

Obsługę komunikacyjną terenów zlokalizowanych w granicach analizowanego obszaru zapewnia ul. Wrzesińska, której fragment przebiega wzdłuż południowej granicy opracowania.

Pod względem uzbrojenia w sieci infrastruktury technicznej, przedmiotowy obszar posiada dostęp jedynie do sieci elektroenergetycznej (linia kablowa biegnąca wzdłuż ul. Wrzesińskiej, po jej południowej stronie).

Obszar objęty granicami projektu mpzp „Cmentarz Miłostowo” – część A w Poznaniu od północy, zachodu i południa otoczony jest terenami leśnymi, od południowego wschodu sąsiaduje z terenami ogrodów działkowych (ROD „Międzylesie”), zlokalizowanymi po południowej stronie ul. Wrzesińskiej, natomiast od wschodu – z terenami Cmentarza Komunalnego nr 1 Miłostowo.

2.2. Elementy dziedzictwa kulturowego

Zgodnie z posiadanymi informacjami, na obszarze objętym granicami projektu mpzp „Cmentarz Miłostowo” – część A w Poznaniu zlokalizowany jest schron podwójny amunicyjny i artyleryjski oraz dawna droga rokadowa, wpisane do rejestru zabytków decyzją A 245 z dnia 25 maja 1983 r.

Na terenie objętym granicami projektu mpzp nie stwierdzono występowania rozpoznanych stanowisk archeologicznych i warstw kulturowych, niemniej, nie można jednoznacznie wykluczyć obecności tego rodzaju cennych kulturowo i historycznie stanowisk.

2.3. Rzeźba terenu

Według podziału Polski na jednostki fizycznogeograficzne², analizowany obszar położony jest w obrębie makroregionu Pojezierze Wielkopolskie (315.5), w zasięgu mezoregionu Równina Wrzesińska (315.56).

Mimo niewielkiej powierzchni obszaru opracowania (1,85 ha), jego rzeźba terenu jest urozmaicona – występują tu wzniesienia i zagłębienia terenowe. Rzędne terenu w granicach obszaru projektu mpzp wahają się od ok. 74,82 m n.p.m. w części zachodniej (w rejonie wejścia do schronu amunicyjnego i artyleryjskiego) do ok. 80,57 m n.p.m. w rejonie wzniesienia terenowego części południowo-wschodniej.

2.4. Budowa geologiczna i warunki gruntowe

Zgodnie z informacjami przedstawionymi na Szczegółowej mapie geologicznej Polski³, w granicach projektu mpzp „Cmentarz Miłostowo” – część A w Poznaniu występują utwory plejstoceńskie, reprezentowane przez piaski i żwiry wodnolodowcowe poziomu sandrowego I (powstałe w wyniku procesów akumulacji wód lodowcowych).

² geoserwis.gdos.gov.pl

³ Szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50 000, ark. 471 – Poznań N-33-130-D, Państwowy Instytut Geologiczny, 1990, ark. 472 – Swarzędz (N-33-131-C) Państwowy Instytut Geologiczny, 1996,

Zgodnie z informacjami zawartymi w „Atlasie geologiczno-inżynierskim Poznania”⁴, na głębokości 1-5 m p.p.t. występują w granicach obszaru opracowania plejstocenyckie lodowcowe grunty niespoiste (w części wschodniej) oraz wodno-lodowcowe grunty niespoiste (w części zachodniej).

Warunki budowlane, jakie panują na obszarze objętym granicami projektu mpzp, w przypadku terenów zlokalizowanych w pasie terenu wzdłuż ul. Wrzesińskiej określane są jako przeciętne, natomiast w przypadku pozostałej części obszaru opracowania określane są jako dobre.

2.5. Zasoby naturalne

Na obszarze objętym granicami projektu mpzp nie stwierdzono występowania zasobów naturalnych w postaci udokumentowanych złóż kopalin⁵ oraz udokumentowanych głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP)⁶.

Na analizowanym obszarze występują natomiast grunty leśne⁷. Działki o numerach ewidencyjnych 01/41/2/1 oraz 01/37/1/1 stanowią grunty leśne, oznaczone w ewidencji gruntów symbolem Ls⁸. Są to grunty powierzone Zakładowi Lasów Poznańskich. Lasy w granicy projektu mpzp szerzej opisane zostały w rozdziale 2.7. Prognozy.

2.6. Warunki wodne

Wody powierzchniowe

W granicach projektu mpzp „Cmentarz Miłostowo” –część A w Poznaniu nie występują jakiegokolwiek wody powierzchniowe. Przedmiotowy obszar zlokalizowany jest natomiast w większej części w zasięgu zlewni jednolitej części wód powierzchniowych – JCWP Cybina (RW600017185899). Jedynie niewielki, północno-zachodni fragment obejmuje JCWP Główna od zlewni zb. Kowalskiego do ujścia (RW600001859299).

Zgodnie z ustaleniami „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, JCWP Cybina jest naturalną częścią wód (NAT) o złym stanie, niezagrażoną nieosiągnięciem celów środowiskowych (dobrego stanu ekologicznego i dobrego stanu chemicznego). JCWP Główna od zlewni zb. Kowalskiego do ujścia jest natomiast silnie zmienioną częścią wód (SZCW) o złym stanie, zagrożoną nieosiągnięciem celów środowiskowych (dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego).

Wody podziemne

Powołując się na informacje zawarte w „Atlasie geologiczno-inżynierskim Poznania”, pierwsze zwierciadło wód podziemnych w północnej części projektu występuje na głębokości w przedziale od 2 do 5 m p.p.t., natomiast w części południowej zalega głębiej, w przedziale od 5 do 10 m p.p.t.⁹

Cały analizowany obszar znajduje się jednocześnie w zasięgu jednostki hydrogeologicznej oznaczonej symbolem 1CTrI, w obrębie której głównym użytkowym poziomem wodonośnym jest mioceński poziom zbiornika wielkopolskiego, zbudowany z piasków (głównie drobnoziarnistych i mułkowatych), o miąższości wynoszącej od 20 do 40 m (w granicach obszaru opracowania), występujących na głębokościach od 50 do 100 m p.p.t.¹⁰. Wody tego poziomu charakteryzują się zwierciadłem napiętym. Nadkład stanowią słabo przepuszczalne gliny oraz kompleks iłów poznańskich (utwory bardzo słabo przepuszczalne), co wpływa na bardzo niski stopień zagrożenia

⁴ Atlas geologiczno-inżynierski Poznania, Przedsiębiorstwo Badań Geofizycznych w Warszawie, Przedsiębiorstwo Geodezyjno i Geologiczno-Fizjograficzne, Warszawa, sierpień 2007 r. (aktualizacja 2013-2017), Mapy geologiczno-inżynierskie 1:10 000, Atlas Poznania – arkusz N-33-130-D-b-4

⁵ <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web/pages/index.jsf?conversationContext=7>

⁶ <https://geolog.pgi.gov.pl/>

⁷ <https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy>

⁸ do lasów zalicza się grunty określone jako "las" w ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz. U. 2022 r. poz. 84.)

⁹ Atlas geologiczno-inżynierski Poznania, Przedsiębiorstwo Badań Geofizycznych w Warszawie, Przedsiębiorstwo Geodezyjno i Geologiczno-Fizjograficzne, Warszawa, sierpień 2007 r. (aktualizacja 2013-2017), Mapa głębokości do pierwszego zwierciadła wody podziemnej 1:10 000, Atlas Poznania – arkusz N-33-130-D-b-4

¹⁰ Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50 000 – główny użytkowy poziom wodonośny, ark. Poznań (471), wersja cyfrowa

zanieczyszczeniem głównego poziomu użytkowego (czas potencjalnej migracji zanieczyszczeń wynosi ponad 100 lat). Zasilanie poziomu mioceńskiego odbywa się na drodze przesączania się wody z poziomów czwartorzędowych (poprzez kompleks iłów poznańskich i glin) oraz (lokalnie) poprzez przepływy w oknach hydrogeologicznych.

Jak już wskazano w rozdziale 2.5. Prognozy, cały analizowany obszar znajduje się poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP). W jego granicach nie funkcjonują również studnie, dla których wyznaczono strefy ochrony ujęć wody.

2.7. Szata roślinna

Charakter szaty roślinnej występującej w granicach obszaru projektu mpzp „Cmentarz Miłostowo” – część A w Poznaniu związany jest przede wszystkim z dotychczasowym sposobem zagospodarowania i użytkowania zlokalizowanych tu terenów. Jak wspomniano w pierwszej części Prognozy, granicami projektu mpzp objęto głównie lasy, włączone do wschodniego klina zieleni, które w granicy projektu zajmują powierzchnię ponad 1,6 ha, a więc ponad 89% całkowitej powierzchni projektu mpzp.

Jak wynika z informacji uzyskanych od Zakładu Lasów Poznańskich, tereny leśne zlokalizowane w granicach projektu mpzp nie są objęte Planem Urządzenia Lasu dla Lasów Komunalnych Miasta Poznania na okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2022 r.. Natomiast zostały one objęte Aneksem do przedmiotowego Planu¹¹. Zgodnie z ww. aneksem, działka nr 2/1 stanowi część wydzielenia leśnego 28h, natomiast działka nr 1/1 stanowi część wydzielenia leśnego 28h oraz część wydzielenia leśnego 28i. Zgodnie z opisem taksacyjnym, na działkach tych występują przede wszystkim 40-80-letnie robinie akacjowe (*Robinia pseudoacacia*), którym w mniejszym stopniu towarzyszą drzewa z gatunków takich jak: dąb bezszypułkowy (*Quercus petraea*), sosna zwyczajna (*Pinus sylvestris*), brzoza brodawkowata (*Betula pendula*), grab pospolity (*Carpinus betulus*). W podszyciu występuje tu m.in. czeremcha późna (*Padus serotina*), bez czarny (*Sambucus nigra*), klon pospolity (*Acer platanoides*) oraz suchodrzew pospolity (*Lonicera xylosteum*).

Należy również zauważyć, że mimo wysokiej wartości ekologicznej występującej tu roślinności (lasy w obrębie klina zieleni), jej różnorodność jest stosunkowo niewielka, a występujące tu zbiorowiska roślinne nie obejmują gatunków szczególnie rzadkich, czy też podlegających ochronie prawnej.

2.8. Zwierzęta

Na terenach objętych projektem planu występują przede wszystkim gatunki zwierząt charakterystyczne dla terenów o charakterze leśnym. Ze względu na położenie analizowanego terenu w obrębie wschodniego (cybińskiego) klina zieleni, można również przyjąć, że na analizowanym terenie pojawiać się może część gatunków zwierząt (szczególnie ptaków i ssaków), migrujących w obrębie całego klina zieleni, jak i terenów o dużej wartości przyrodniczej, znajdujących się poza granicami miasta – m.in. terenami zieleni położonymi w gminie Swarzędz wokół jeziora Swarzędzkiego, obszarem Natura 2000 „Dolina Cybiny” (PLH300038) i już dalej z obszarem Parku Krajobrazowego „Promno”, położonym głównie w gminie Pobiedziska.

Niewątpliwie najliczniejszą grupą zwierząt są występujące na analizowanym obszarze bezkręgowce, w tym przede wszystkim owady. Ze względu na ograniczony czas przeprowadzania wizji terenowej, jak również brak szczegółowych informacji w dostępnej literaturze, nie dokonano szczegółowego rozpoznania występujących na obszarze opracowania bezkręgowców, niemniej można wspomnieć o występujących tu przedstawicielach chrząszczy (*Coleoptera*), muchówek (*Diptera*), błonkoskrzydłych (*Hymenoptera*) oraz prostoskrzydłych (*Orthoptera*).

¹¹ Aneks do Planu Urządzenia Lasu na okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2022 r. działki numer 1/1, 1/4, 2/1, 2/2, 11, 12, według stanu na dzień 30 września 2013 r., wykonawca Przedsiębiorstwo Usług Przyrodniczo-Leśnych „TAXUS” na zlecenie Zakładu Lasów Poznańskich, Poznań 2013 r.

Obecność bezkręgowców oraz obecność terenów leśnych sprzyja jednocześnie licznemu występowaniu ptaków. Wspomnieć tu można chociażby widywane na terenach poznańskich lasów dzięcioły (*Picinae*), sikory bogatki (*Parus major*), sójki (*Garrulus glandarius*), drozdy śpiewaki (*Turdus philomelos*), rudziki (*Erithacus rubecula*), kowaliki (*Sitta europaea*) oraz szereg innych gatunków związanych z siedliskami leśnymi. Funkcjonowanie w bliskim sąsiedztwie obszaru projektu ogrodów działkowych (duża dostępność do bazy pokarmowej) sprzyja występowaniu na tych terenach również szpaków (*Strunus vulgaris*), kosów (*Turdus merula*), zięb (*Fringilla coelebs*), mazurków (*Passer montanus*), czy też srok (*Pica pica*) oraz kawek (*Corvus monedula*).

Sposób zagospodarowania omawianego obszaru stwarza także korzystne warunki do bytowania lub żerowania przedstawicieli większych gatunków ssaków – dzika (*Sus scrofa*), sarny (*Capreolus capreolus*), czy też lisa (*Vulpes vulpes*), przemieszczających się w obrębie całego strukturalnego klina zieleni.

Analizując różnorodność lokalnej fauny, wspomnieć można także o występowaniu w granicach całego obszaru wschodniego klina zieleni gatunków nietoperzy, w tym w szczególności gatunków, których obecność notowano w obrębie zlokalizowanego w sąsiedztwie Fortu IIIa – nocka Natterera (*Myotis nattereri*), nocka rudego (*M. daubentonii*), mroczka późnego (*Eptesicus serotinus*), gacka szarego (*Plecotus austriacus*), gacka brunatnego (*P. auritus*) oraz mopka zachodniego (*Barbastella barbastellus*). Mając na uwadze położenie przedmiotowego obszaru, można zatem przypuszczać, że zwierzęta te mogą pojawiać się czasowo również w granicach obszaru analizowanego projektu mpzp, szczególnie z uwagi na obecność w jego granicach podwójnego schronu amunicyjnego i artyleryjskiego.

2.9. Gleby

Na podstawie analizy mapy glebowo-rolniczej można przyjąć, że pod względem typu gleb na obszarze projektu planu przeważają gleby brunatne kwaśne (tereny leśne). Z uwagi na przynależność do klas bonitacyjnych, na obszarze projektu mpzp występują gleby leśne klasy V.

Gleby występujące w granicach obszaru objętego granicami projektu planu charakteryzują się odczynem obojętnym o pH mieszczącym w przedziale 6,7-7,4¹².

2.10. Klimat lokalny

Według regionalizacji klimatycznej (Woś 1994), obszar objęty granicami planu, podobnie jak obszar całego Poznania, należy do Regionu Środkowowielkopolskiego.

Z uwagi na specyficzne warunki panujące w obrębie miasta, lokalne warunki klimatyczne odbiegają nieco od warunków klimatycznych, obserwowanych w obrębie niezabudowanych terenów zlokalizowanych w zasięgu Regionu Środkowowielkopolskiego. Na modyfikację mikroklimatu w granicach aglomeracji miejskich wpływa szereg czynników pochodzenia antropogenicznego, w tym między innymi emisja do atmosfery znacznych ilości sztucznie wytwarzanego ciepła (m.in. na skutek spalania paliw w instalacjach grzewczych), emisja zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego, czy też obecność intensywnej zabudowy wpływającej niekorzystnie na proces przewietrzania. Z uwagi na powyższe, w obrębie miast obserwuje się częstsze występowanie chmur o budowie pionowej, częstsze występowanie opadów atmosferycznych i mgieł, mniejszą liczbę dni pogodnych, zmniejszenie prędkości wiatru, a także większą częstotliwość występowania cisz. Czynniki te wpływają jednocześnie na pojawianie się na terenach miejskich specyficznej cyrkulacji powietrza między terenami intensywnie zabudowanymi, a terenami podmiejskimi.

Poniższą charakterystykę poszczególnych wskaźników klimatycznych dla obszaru Poznania oparto na danych meteorologicznych z lat 1981-2015, uzyskanych ze stacji synoptycznej IMGW-PIB Poznań-Ławica (330)¹³.

¹² Atlas geochemiczny Poznania i okolic, 1:100 000; Józef Lis, Anna Pasieczna; Warszawa 2005

Średnia roczna temperatura powietrza w Poznaniu w wieloleciu wynosiła 9,0°C, przy czym w latach 1981-2015 zaobserwowano niewielki, dodatni trend tego wskaźnika. Miesięczna temperatura maksymalna na reprezentatywnej dla otoczenia Poznania stacji synoptycznej wykazuje systematyczny wzrost w tempie 0,04°C/dekadę. Absolutne maksimum (37,1°C) odnotowano w dniu 8 sierpnia 2015 r. Najcieplejszym miesiącem był lipiec 2006 roku, kiedy średnia miesięczna maksymalna temperatura powietrza wynosiła 30,7°C oraz lato 1992 roku z temperaturą maksymalną powietrza średnio 26,8°C. Nieznaczny wzrost (w tempie 0,04°C/dekadę) wykazuje również miesięczna temperatura minimalna powietrza w Poznaniu. Najzimniejszym miesiącem był luty 1987 r. (ze średnią minimalną temperaturą powietrza -13,6°C) oraz zima 1985 r. (ze średnią temperaturą minimalną powietrza -7,6°C). Absolutne minimum (-28,5°C) zanotowano 14 stycznia 1987 roku.

Na terenie miasta w latach 1981-2015 zanotowano 32 fale upałów¹⁴, trwające od 3 do 11 dni, z czego najdłuższe z nich wystąpiły w roku 1994 i 2006, i trwały odpowiednio 10 i 11 dni. Na stacji synoptycznej Poznań-Ławica zwiększa się liczba i okres trwania fal upałów średnio o 0,3 zjawiska/dekadę i o 1,6 dnia/dekadę. W Poznaniu zidentyfikowano również aż 53 wystąpienia fal zimna¹⁵, trwających od 3 do 14 dni, przy czym w 1987 i 2012 wystąpiły dwie najdłuższe fale zimna trwające odpowiednio 12 i 14 dni. Liczba i okres trwania fal zimna wykazuje słabą tendencję spadkową, o 0,3 zjawiska/dekadę i o 1,6 dnia/dekadę. W Poznaniu odnotowuje się średnio w roku 27 dni mroźnych (temp. maksymalna < 0°C), przy tendencji spadkowej o ok. 1,7 dnia/dekadę.

Opady atmosferyczne w ciągu roku osiągają na terenie miasta przeciętnie wartość 526 mm. W analizowanym wieloleciu najwyższa roczna suma (715 mm) wystąpiła w 2010 r., natomiast najniższa w roku 1982 (275 mm). W przebiegu rocznym wyraźnie zaznacza się maksimum opadów przypadającym na lipiec (ze średnią 80,5 mm) oraz minimum przypadającym na luty (27,3 mm). Analiza rocznych sum opadów wskazuje na wzrost opadów średnio o 29,9 mm na dziesięciolecie. W ciągu roku w Poznaniu występuje przeciętnie 11 dni z opadem większym lub równym 10 mm, 3 dni z opadem powyżej lub równym 20 mm i 1 dzień z opadem powyżej lub równym 30 mm czyli z opadem silnym. Długość najdłuższych w roku okresów bezopadowych czyli takich, w których opad nie przekroczył 1 mm, jest bardzo zróżnicowana, ulega zmianie w badanym wieloleciu od okresu trwającego 12 dni w roku 2001 do okresu o długości 41 dni w roku 1997. Okres bezopadowy w Poznaniu przeciętnie trwa około 24 dni. Intensywność tego zjawiska słabnie w tempie 1,3 dnia na dekadę.

Średnia roczna liczba dni z pokrywą śnieżną w Poznaniu w latach 1981-2015 wynosiła 42 dni. Najwięcej dni ze śniegiem zanotowano w latach 1996 i 2013 – odpowiednio 96 i 80 dni. Obserwuje się malejący trend liczby dni z pokrywą, średnio o 2,6 dnia na dekadę. Pokrywa śnieżna pojawiała się najwcześniej w październiku, natomiast zanikała najpóźniej w maju.

Dla obszaru Poznania w 2015 r., podobnie jak w wieloleciu, stwierdzono największą częstotliwość występowania wiatrów z sektora zachodniego, z mniejszym udziałem wiatrów z kierunków północnego i północno-wschodniego. Bardzo silny wiatr (o prędkości przekraczającej 17 m/s) występują średnio 7 dni w roku. Najbardziej wietrzny był rok 2015, kiedy było 16 dni z takimi porywami wiatru, a jego prędkość osiągnęła wartość 15m/s (54,0 km/h). Najmniej przypadków zanotowano w 2012 roku (1 dzień). W analizowanym wieloleciu nastąpił spadek liczby dni z porywami wiatru o takiej sile, średnio o około 0,7 dnia na dekadę.

Okres wegetacyjny w rejonie miasta Poznania należy do najdłuższych w kraju i wynosi 220 dni.

Lokalne stosunki klimatyczne związane są również ze specyficznym sposobem zagospodarowania i użytkowania terenów zlokalizowanych w granicach analizowanego obszaru (tereny leśne), a także bezpośrednim sąsiedztwem rozległych kompleksów leśnych, współtworzących tereny wschodniego klina zieleni. Należy podkreślić, że obecność rozległych terenów porośniętych zielenią wpływa w sposób istotny na kształtowanie lokalnych warunków termicznych

¹³ Plan Adaptacji do zmian klimatu Miasta Poznania do roku 2030, Załącznik 2 Opis głównych zagrożeń klimatycznych i ich pochodnych dla Miasta Poznania

¹⁴ definiowanych jako okres przynajmniej 3 dni z maksymalną temperaturą powietrza powyżej 30°C

¹⁵ definiowanych jako okres przynajmniej 3 dni z maksymalną temperaturą minimalną poniżej -10°C

i wilgotnościowych (mniejszy stopień nasłonecznienia, większa wilgotność powietrza, mniejsze amplitudy temperatur powietrza itd.).

2.11. Jakość powietrza atmosferycznego

Największy wpływ na kształtowanie jakości powietrza atmosferycznego ma lokalizacja i charakter źródeł emisji oraz sposób zagospodarowania przestrzennego danego obszaru. Udział zanieczyszczeń napływających z terenów sąsiednich ma zazwyczaj znacznie mniejsze znaczenie w kształtowaniu lokalnej jakości powietrza atmosferycznego.

Analizując dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania zlokalizowanych w granicach obszaru mpzp terenów zakłada się, że jedynym źródłem emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do powietrza jest przebiegająca przez analizowany obszar droga – fragment ul. Wrzesińskiej.

Ruch kołowy powoduje emisję do atmosfery szeregu zanieczyszczeń gazowych, powstających podczas spalania paliw płynnych w silnikach pojazdów, w tym m.in. węglowodorów aromatycznych, dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla oraz substancji pyłowych, powstających w wyniku ścierania nawierzchni jezdni i opon pojazdów. Mając jednak na uwadze fakt, że ul. Wrzesińska na analizowanym odcinku zapewnia dojazd do położonego w sąsiedztwie ogrodu działkowego ROD „Międzylesie” oraz do mieszczącego się w Forcie IIIa Krematorium (zlokalizowanego na terenie cmentarza komunalnego Miłostowo), a więc prowadzi ruch kołowy o niewielkim natężeniu, można założyć, że emisja ta ma pomijalny wpływ na kształtowanie lokalnej jakości powietrza. Zakłada się zatem, że emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych z analizowanych terenów nie stanowi zagrożenia dla dotrzymania standardów jakości powietrza.

Na kształtowanie lokalnych warunków aerosanitarnych w sposób niezwykle korzystny wpływa natomiast obecność powierzchni porośniętych zielenią, w tym w szczególności zielenią wysoką. Obecność terenów leśnych, które w przypadku analizowanego obszaru zajmują jego większość i stanowią fragment rozległego kompleksu leśnego, współtworzącego wschodni klin zieleni, sprzyja redukcji udziału CO₂ w powietrzu oraz emisji znacznych ilości O₂, ograniczając jednocześnie zasięg przemieszczania się zanieczyszczeń pyłowych.

Ze względu na brak punktów pomiarowych, zlokalizowanych w granicach projektu mpzp, analizę jakości powietrza atmosferycznego przeprowadzono na podstawie wykonywanej przez GIOŚ (Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Poznaniu) rocznej oceny jakości powietrza dla poszczególnych stref, wyznaczonych w oparciu o ustawę Prawo ochrony środowiska. Teren będący przedmiotem niniejszego opracowania znajduje się w granicach strefy aglomeracja poznańska¹⁶.

Sporządzona za 2021 r. ocena jakości powietrza pod kątem ochrony zdrowia została wykonana odrębnie dla 12 zanieczyszczeń: dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), benzenu (C₆H₆), tlenku węgla (CO), ozonu (O₃), pyłu zawieszonego PM10 i zanieczyszczeń oznaczanych w pyłe PM10: ołowiu (Pb), arsenu (As), kadmu (Cd), niklu (Ni) i benzo(α)pirenu (BaP), oraz pyłu zawieszonego PM2,5. Jej wyniki prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Klasyfikacja strefy aglomeracja poznańska za rok 2021 z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM10	Pb (PM10)	As (PM10)	Cd (PM10)	Ni (PM10)	BaP (PM10)	PM2.5
aglomeracja poznańska	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim Raport wojewódzki za rok 2021, GIOŚ, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Poznaniu, Poznań, kwiecień 2022 r.

¹⁶ Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2021, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Poznań, kwiecień 2022 r.

Dla poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, benzenu, tlenku węgla, pyłu zawieszonego PM₁₀, ołowiu oraz poziomu docelowego ozonu, arsenu, kadmu, niklu strefę aglomeracja poznańska zaliczono do klasy A. W przypadku pyłu PM_{2.5} strefę aglomeracja poznańska zaliczono również do klasy A. W roku 2021 stwierdzono natomiast przekroczenia poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu – strefę zaliczono do klasy C.

Obszar analizowanego projektu mpzp znajduje się w zasięgu obszarów przekroczeń na terenie strefy aglomeracja poznańska wyznaczonych w 2021 r. dla B(a)P.

Ze względu na występowanie w aglomeracji poznańskiej przekroczeń dopuszczalnych poziomów pyłu PM₁₀ oraz benzo(α)pirenu konieczne było podjęcie działań, których realizacja doprowadziłaby do zmniejszenia emisji wspomnianych zanieczyszczeń do poziomów pozwalających na dotrzymanie obowiązujących standardów jakości powietrza atmosferycznego.

W latach ubiegłych, zgodnie z wymogami ustawowymi, opracowano programy naprawcze, wskazujące cele i działania jakie muszą zostać podjęte w celu przywrócenia standardów jakości powietrza, w tym:

- Program ochrony powietrza dla strefy – aglomeracja Poznań z dnia 31 grudnia 2007 r.¹⁷,
- Aktualizację Programu ochrony powietrza dla strefy: Aglomeracja Poznań (strefa Miasto Poznań) w woj. Wielkopolskim z dnia 17 grudnia 2012 r.¹⁸,
- Program ochrony powietrza w zakresie benzo-alfa-pirenu dla stref: Aglomeracja Poznańska, Miasto Leszno, strefy gnieźnieńsko-wrzesińskiej oraz strefy pilsko-złotowskiej w woj. Wielkopolskim z dnia 17 grudnia 2012 r.¹⁹,
- Program ochrony powietrza w zakresie pyłu PM₁₀ oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu PM₁₀ z dnia 26 października 2015 r.²⁰,
- Aktualizację Programu ochrony powietrza w zakresie pyłu PM₁₀ oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu PM₁₀ z dnia 24 czerwca 2019 r.²¹.

Obecnie dla strefy aglomeracja poznańska obowiązuje „Program Ochrony Powietrza dla strefy aglomeracja poznańska”, zatwierdzony uchwałą Nr XXI/393/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r.²², opracowany z uwagi na stwierdzone przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu. Jego integralną część stanowi Plan Działań Krótkoterminowych (kod Programu PL3001PM10dBaPa_2018).

Podobnie jak w przypadku poprzednich dokumentów, Program ten określa szereg koniecznych do podjęcia działań, których zastosowanie jest niezbędne dla przywrócenia standardów jakości powietrza w zakresie stężeń pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz B(a)P. Wśród nich wskazuje działania naprawcze związane z wprowadzaniem do mpzp odpowiednich zapisów, umożliwiających ograniczenie emisji pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz B(a)P, w zakresie m.in.:

- układu zabudowy zapewniającego przewietrzanie miasta,
- wprowadzania zieleni izolacyjnej, w tym zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu,
- zachowania ciągłości korytarzy ekologicznych,
- kształtowania zabudowy w sposób umożliwiający swobodny przepływ mas powietrza,
- stosowania odpowiednich wskaźników powierzchni biologicznie czynnej towarzyszącej zabudowie,
- tworzenia publicznych terenów zieleni urządzonej, w tym parków i skwerów,
- uwzględniania rozbudowy i kształtowania sieci ulic obwodowych powodujących eliminację lub ograniczenie ruchu tranzytowego, oraz umożliwiających uspokojenie ruchu w obszarach

¹⁷ Rozporządzenie Wojewody Wielkopolskiego Nr 39/07 z dnia 31 grudnia 2007 r., akt archiwalny

¹⁸ Uchwała Nr XXIX/561/12 z dnia 17 grudnia 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r., poz. 508, akt archiwalny)

¹⁹ Uchwała Nr XXIX/566/12 z dnia 17 grudnia 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r., poz. 509, akt archiwalny)

²⁰ Uchwała Nr XI/316/15 z dnia 26 października 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2015 r., poz. 6241, akt archiwalny)

²¹ Uchwała Nr IX/166/19 z dnia 24 czerwca 2019 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 01.07.2019 r., poz. 6238, akt archiwalny)

²² Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 20.07.2020 r., poz. 5956

wnętrz dzielnicowych, tworzenia stref ruchu pieszego i uspokojonego w szczególności na obszarze śródmieścia,

- wdrażania rozwiązań systemowych dedykowanych rozwojowi ruchu rowerowego i pieszego,
- umieszczania (w miarę możliwości) w planach miejscowych zapisów dotyczących zakazu likwidacji sieci ciepłowniczej i przyłączy oraz zmiany ogrzewania zbiorowego (z sieci ciepłowniczej) na indywidualne.

2.12. Klimat akustyczny

Projekt planu obszaru „Cmentarz Miłostowo” – część A w Poznaniu obejmuje fragment lasu oraz odcinek ul. Wrzesińskiej, którą nie kursuje komunikacja miejska. Droga ta zapewnia dojazd do położonego w sąsiedztwie ogrodu działkowego ROD „Międzyzlesie” oraz do mieszczącego się w Forcie IIIa Krematorium (zlokalizowanego na terenie cmentarza komunalnego Miłostowo), które nie są objęte granicami opracowania.

W związku z powyższym, zlokalizowane w granicach projektu planu tereny nie wymagają ochrony akustycznej w środowisku, na podstawie przepisów ustawy *Prawo ochrony środowiska*²³ oraz *rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*²⁴.

Zarówno *Mapa akustyczna miasta Poznania 2017*²⁵, jak i najnowsza *Strategiczna Mapa Hałasu miasta Poznania 2022*²⁶, nie określiły zasięgów oddziaływania hałasu drogowego od ul. Wrzesińskiej. Oczekuje się jednak, że niewielki ruch samochodowy odbywający się tą ulicą nie przekracza obecnie dopuszczalnych standardów akustycznych w środowisku dla położonego po południowej stronie ulicy Wrzesińskiej ROD „Międzyzlesie”.

Na podstawie dokumentacji *Strategicznej Mapy Hałasu miasta Poznania 2022* można też stwierdzić, że na obszar opracowania nie wpływa również hałas kolejowy, lotniczy i tramwajowy. Przedmiotowy obszar projektu planu znajduje się również poza zasięgiem oddziaływania hałasu przemysłowego oraz oddziaływania tzw. pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu.

2.13. Jakość wód

Wody powierzchniowe

Jak już wskazano w rozdziale 2.6. Prognozy, w granicach obszaru projektu mpzp „Cmentarz Miłostowo” – część A w Poznaniu nie występują jakiegokolwiek wody powierzchniowe. Analizowany obszar jest natomiast położony w zasięgu zlewni JCWP Cybina (RW600017185899) i JCWP Główna od zlewni zb. Kowalskiego do ujścia (RW600001859299).

Zgodnie z „*Oceną stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2014-2019*”²⁷, sporządzoną przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, wody w obrębie JCWP Główna od zlewni zb. Kowalskiego do ujścia są objęte monitoringiem operacyjnym (MO) w punkcie pomiarowo-kontrolnym Główna – Janikowo, ul. Podgórna, w zakresie substancji szkodliwych dla środowiska wodnego, dla których odnotowano przekroczenia norm w latach wcześniejszych lub które są odprowadzane w zlewni. JCWP Główna od zlewni zb. Kowalskiego do ujścia badana w roku 2019 wykazała stan chemiczny poniżej dobrego oraz zły stan wód w ogólnej ocenie stanu jcwp.

W roku 2020 wody w obrębie JCWP Główna od zlewni zb. Kowalskiego do ujścia nie zostały objęte badaniami²⁸.

²³ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2021 r., poz. 1973, tekst jednolity ze zm.)

²⁴ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w *sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity)

²⁵ Mapa akustyczna miasta Poznania 2017, AkustiX, lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2017

²⁶ *Strategiczna Mapa Hałasu miasta Poznania 2022*, AKUSTIX, lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2022

²⁷ <https://www.gios.gov.pl/pl/stan-srodowiska/monitoring-wod>

²⁸ Klasyfikacja wskaźników jakości jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w roku 2020 – tabela (https://www.gios.gov.pl/images/dokumenty/pms/monitoring_wod/Klasyfikacja_wskaznikow_RW_2020_v4.xlsx)

Wody podziemne

W celu przeanalizowania jakości wód podziemnych posiłkowano się wynikami oceny jakości wód podziemnych prowadzonej dla jednolitych części wód podziemnych (JCWPd). Zgodnie z podziałem na 172 JCWPd, obszar całego Poznania zlokalizowany jest w zasięgu granic JCWPd nr 60.

Według „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, celem środowiskowym dla JCWPd nr 60 jest osiągnięcie dobrego stanu chemicznego oraz dobrego stanu ilościowego. Wody te nie są zagrożone nieosiągnięciem ww. celu.

W 2016 r. stan chemiczny wód JCWPd nr 60 został oceniony jako słaby, natomiast stan ilościowy jako dobry²⁹, natomiast w 2019 r. zarówno stan ilościowy, jak i stan chemiczny oceniono jako dobry³⁰.

W 2020 roku Państwowy Instytut Badawczy w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przeprowadził monitoring operacyjny stanu chemicznego wybranych jednolitych części wód podziemnych. Na podstawie analizy wyników badań wyznaczono klasy jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych³¹. Zgodnie z tymi badaniami, w 2020 r. JCWPd nr 60 uzyskała II klasę jakości (wody dobrej jakości)³².

Analizując jakość wód podziemnych podkreślić należy znaczenie wpływu charakterystyki utworów izolujących poziomy wodonośne, szczególnie w odniesieniu do kształtowania jakości wód głównych poziomów użytkowych. W przypadku terenów, w obrębie których głównym poziomem użytkowym jest mioceński poziom zbiornika wielkopolskiego, stopień zagrożenia zanieczyszczeniem wód podziemnych określany jest jako niski – czas potencjalnej migracji zanieczyszczeń przekracza 100 lat³³ (nadkład stanowią słabo przepuszczalne gliny oraz kompleks iłów poznańskich).

3. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

Granicami projektu mpzp „Cmentarz Miłostowo” – część A w Poznaniu nie objęto obszarów podlegających ochronie na podstawie zapisów ustawy o *ochronie przyrody*, takich jak: park narodowy, rezerwat przyrody, park krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu, obszar Natura 2000, zespół przyrodniczo-krajobrazowy, czy też użytek ekologiczny.

Obszarem podlegającym ochronie prawnej, położonym najbliżej granic obszaru projektu mpzp, jest teren Fortu IIIa (zlokalizowany w odległości ok. 350 m od wschodniej granicy obszaru opracowania), który wraz z pozostałymi fortami, Cytadelą oraz schronami na Sołacz, współtworzy obszar Natura 2000 Fortyfikacje w Poznaniu PLH300005.

W granicach omawianego obszaru jednocześnie mogą pojawiać się gatunki zwierząt objęte ochroną gatunkową, w tym przede wszystkim gatunki chronionych ptaków (migrujących w obrębie całego wschodniego klina zieleni). W związku z powyższym, w trakcie realizacji wszelkich inwestycji, również tych stanowiących realizację ustaleń planu miejscowego, należy respektować zakazy i ograniczenia, ustanowione w przepisach odrębnych w stosunku do chronionych gatunków zwierząt, w tym w ustawie o *ochronie przyrody*, rozporządzeniu w sprawie *ochrony gatunkowej zwierząt*.

Ponadto należy podkreślić, że obszar objęty granicami projektu mpzp obejmuje tereny zlokalizowane w zasięgu strukturalnego, wschodniego klina zieleni. Klina zieleni nie podlegają ochronie prawnej na podstawie przepisów odrębnych, niemniej tereny zieleni włączone w ich zasięg stanowią podstawowe składowe spójnego systemu zieleni miasta Poznania. Klin wschodni („cybiński”) tworzą głównie rozległe tereny zieleni położone w dolinie Cybiny oraz wąska, fragmentarycznie bardzo uregulowana, dolina rzeki Głównej. Klin wschodni łączy się z terenami cennymi przyrodniczo

²⁹ <https://mjwp.gios.gov.pl/mapa/mapa,172.html>

³⁰ wg „Raportu z oceny stanu jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach – stan na rok 2019”, PiG, PIB, Warszawa, listopad 2020

³¹ Klasyfikacja ustalona zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2019 poz. 2148)

³² <http://mjwp.gios.gov.pl/wyniki-badan/wyniki-badan-2020.html>

³³ Objąśnienia do arkusza mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1:50 000, ark. Poznań (471), Biuro Studiów i Badań Hydrogeologicznych i Geofizycznych „HYDROCONSULT” Sp. z o.o., Warszawa 2000

położonymi poza miastem – terenami zieleni położonymi w gminie Swarzędz wokół jeziora Swarzędzkiego, obszarem Natura 2000 „Dolina Cybiny” (PLH300038) i już dalej z obszarem Parku Krajobrazowego „Promno”, położonym głównie w gminie Pobiedziska. Pomimo iż w granicach obszaru projektu mpzp nie stwierdzono występowania siedlisk o szczególnej wartości przyrodniczej, z uwagi na walory przyrodnicze i ekologiczne terenów sąsiednich, wśród najbardziej istotnych problemów ochrony środowiska wskazać należy ograniczenie presji inwestycyjnej oraz ochronę terenów o wysokiej wartości przyrodniczej i ekologicznej³⁴, współtworzących tereny klinowo-pierścieniowego systemu zieleni.

Przedmiotowy projekt mpzp obejmuje grunty powierzone Zakładowi Lasów Poznańskich i oznaczone w ewidencji gruntów symbolem **Ls** – lasy, podlegające ochronie prawnej na podstawie ustawy z dnia 28 września 1991 r. *o lasach*. Powołując się na art. 15 pkt 7 lit. a wskazanej ustawy, lasy położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców, należą do lasów ochronnych.

W związku z powyższym, w celu ustalenia w projekcie mpzp na analizowanym obszarze funkcji związanej z lokalizacją cmentarza (grzebowiska) dla zwierząt (wraz z towarzyszącą mu infrastrukturą), w toku procedury planistycznej, na podstawie art. 7 ust. 1 i ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. *o ochronie gruntów rolnych i leśnych*, niezbędne będzie uzyskanie zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne. Zapisy art. 9 ust. 3 ww. ustawy dopuszczają w przypadkach uzasadnionych ważnymi względami społecznymi i brakiem innych gruntów, przeznaczenie lasów ochronnych na inne cele.

Należy również podkreślić, że pojęcie „cmentarza dla zwierząt” nie występuje w obowiązujących aktach prawnych polskiego systemu prawa. Problematykę prawną pochówku ludzi reguluje ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. *o cmentarzach i chowaniu zmarłych*, natomiast zasady lokalizacji i organizacji nekropolii określa rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. *w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze*, które nie znajduje zastosowania do cmentarza przeznaczonego dla zwierząt. W obowiązujących przepisach, tak w odniesieniu do unieszkodliwiania zwierząt padłych wskutek choroby, jak i miejsc pochówku zwierząt domowych, używany jest termin: „grzebowiska zwierząt”.

Aktualnie podstawę prawną dla określenia wymagań, jakim powinny odpowiadać tereny grzebowisk tworzą przepisy ustawy z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*. Wśród ww. wymagań, dostępnych w gminnych Biuletynach Informacji Publicznej, wymienia się m.in.:

- lokalizację zgodną z planem zagospodarowania przestrzennego,
- posiadanie tytułu prawnego do dysponowania nieruchomością zabudowaną, przeznaczoną pod grzebowisko,
- przeprowadzenie przed zlokalizowaniem grzebowiska badań wybranych zagadnień charakteryzujących środowisko przyrodnicze: (np. badań gruntów do głębokości pierwszego poziomu wody gruntowej i określenia ich rodzaju, struktury, zawilgocenia, zawartości węgla wapnia oraz stopnia kwasowości, badań stosunków wodnych obejmujących rozeznanie głębokości i zmienności poziomu wód gruntowych oraz kierunku ich spływu),
- wymóg doboru lokalizacji w oparciu o kryterium dogodności warunków geologicznych, wykluczenia możliwości wywierania szkodliwego wpływu na otoczenie,
- wymóg lokalizacji na krańcach miasta, w izolacji od zabudowań, w pobliżu miejscowej sieci komunikacyjnej,
- minimalne odległości grzebowiska od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studni, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych, odległość od ujęć wody o charakterze zbiorników wodnych, służących jako źródła zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych,

³⁴ zlokalizowanych w dalszym sąsiedztwie obszaru projektu planu

- minimalna głębokość, na jakiej należy grzebać zwłoki zwierzęce oraz rodzaje zabiegów dezynfekujących, jakim powinny być one poddane przed zakopaniem,
- środki techniczne (pojazdy, urządzenia, itp.) odpowiednie, w ilości i jakości, do zakresu planowanej działalności,
- wymóg organizacji pomieszczenia z urządzeniami chłodniczymi do tymczasowego przetrzymywania padłych zwierząt oraz wyposażenia w odpowiednie urządzenia do dezynfekcji,
- zabezpieczenie terenu grzebowiska przed dostępem osób postronnych,
- prowadzenie i przechowywanie rejestru i dokumentacji zawierających informacje o gatunkach i pochodzeniu padłych zwierząt oraz ich części,
- wymagania w zakresie rodzaju środków ochrony indywidualnej i odzieży roboczej oraz zasad ich odkażania i czyszczenia.

Zakres powyższych wymagań nie ma charakteru katalogu zamkniętego i nie wpływa bezpośrednio z przepisów ustawowych.

4. INFORMACJA O GŁÓWNYCH CELACH I ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU

4.1. Cel opracowania projektu planu

Stosownie do zapisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, głównym celem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Cmentarz Miłostowo” – część A w Poznaniu, jest ustalenie przeznaczenia terenów oraz określenie sposobów ich zagospodarowania i zabudowy, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności kształtowania ładu przestrzennego oraz dostosowania funkcji i intensywności zagospodarowania do uwarunkowań przestrzennych i środowiskowych przedmiotowego terenu.

Projekt mpzp sporządzany jest na podstawie uchwały Nr XXXIV/564/VII/2016 Rady Miasta Poznania z dnia 6 września 2016 r. *w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Cmentarz Miłostowo” w Poznaniu*. Do prac nad mpzp przystąpiono w związku z wnioskiem jednostki miejskiej UM Usługi Komunalne o umożliwienie realizacji cmentarza (grzebowiska) dla zwierząt na terenie ww. projektu mpzp. Prezydent miasta Poznania zdecydował o podziale planu. Obszar planu podzielono na części A i B. Część A, obejmująca teren planowanego grzebowiska dla zwierząt, została wyodrębniona do opracowania w pierwszej kolejności.

Sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Cmentarz Miłostowo” – część A w Poznaniu umożliwi:

- jednoznaczne określenie przeznaczenia terenu cmentarza (grzebowiska), a także zrealizowanie inwestycji związanych z zarządzaniem cmentarza,
- ochronę walorów przyrodniczych,
- określenie parametrów dla terenu dróg,
- uregulowanie sytuacji gruntowej poprzez uzyskanie zgody na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych w celu umożliwienia realizacji inwestycji celu publicznego,
- realizację aktualnych kierunków polityki przestrzennej zapisanej w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z 2014 roku.

4.2. Ustalenia projektu planu

Analizowany projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Cmentarz Miłostowo” – część A w Poznaniu składa się z części tekstowej, sporządzonej w formie projektu uchwały Rady Miasta Poznania oraz z części graficznej – rysunku projektu planu, sporządzonego w skali 1:2000.

Część tekstowa projektu planu zawiera zapisy w zakresie: przeznaczenia terenów, zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu, zasad

modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i systemów infrastruktury technicznej, a także szczegółowych parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenów. W projekcie planu znalazł się również zapis ustalający stawkę służącą naliczeniu opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości.

W zakresie przeznaczenia terenów zlokalizowanych w granicach przedmiotowego obszaru, w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Cmentarz Miłostowo” – część A w Poznaniu wyznaczono:

- teren grzebowiska zwłok zwierzęcych, oznaczony na rysunku planu symbolem **ZCz**,
- teren drogi publicznej, oznaczony na rysunku planu symbolem **KD-D**.

W zakresie zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego w projekcie planu ustalono:

- dopuszczenie lokalizacji:
 - urządzeń budowlanych,
 - ciągów pieszych lub rowerowych,
 - dojeżdż i dojazdów,
 - tablic informacyjnych,
 - sieci infrastruktury technicznej,
- zakaz lokalizacji:
 - tymczasowych obiektów budowlanych,
 - nowych napowietrznych sieci infrastruktury technicznej.

W zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu w projekcie planu ustalono:

- zachowanie istniejących drzew oraz dopuszczenie wprowadzenia nowych nasadzeń drzew i krzewów, ze szczególnym uwzględnieniem zachowania i uzupełnienia rzędów drzew towarzyszących dawnej drodze rokadowej, wskazanych w sposób orientacyjny na rysunku planu,
- w przypadku kolizji istniejących drzew z planowanym zagospodarowaniem (dojścia i dojazdy, naziemne stanowiska postojowe w strefie parkingu wskazanej na rysunku planu), dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia z obowiązkiem wprowadzenia nowych nasadzeń na obszarze planu, przy czym zakazuje się przesadzania lub usuwania rzędów drzew towarzyszących dawnej drodze rokadowej, wskazanych na rysunku planu,
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej,
- w zakresie retencji lub zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, z uwzględnieniem uwarunkowań gruntowo-wodnych:
 - dopuszczenie lokalizacji obiektów i urządzeń, w tym: rowów infiltracyjnych, drenaży rozsączających, rowów i niecek retencyjnych, ogrodów deszczowych, stawów hydrofitowych, studni chłonnych, zielonych dachów i ścian, zbiorników retencyjnych,
 - stosowanie nawierzchni przepuszczalnych lub półprzepuszczalnych do utwardzenia ciągów pieszych oraz naziemnych stanowisk postojowych w strefie parkingu, wskazanej na rysunku planu,
 - na terenie **ZCz** zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie,
- dopuszczenie stosowania indywidualnych systemów grzewczych, przy czym zakazuje się stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe.

W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej w projekcie planu ustalono ochronę schronu podwójnego amunicyjnego i artyleryjskiego oraz dawnej drogi rokadowej, wpisanych do rejestru zabytków decyzją A 245 z dnia 25 maja 1983 r., z dopuszczeniem przebudowy lub adaptacji schronu do nowych funkcji administracyjno-gospodarczo-sanitarnych związanych z funkcją grzebowiska.

W zakresie szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu, w tym zakazu zabudowy w projekcie planu ustalono:

- zakaz lokalizacji budynków,
- uwzględnienie wymagań i ograniczeń wynikających z sąsiedztwa lasu,
- uwzględnienie wymagań i ograniczeń wynikających z przebiegu sieci infrastruktury technicznej,
- uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów ograniczeń wysokości wynikających z położenia w zasięgu powierzchni ograniczających zabudowę od lotniczych urządzeń naziemnych.

W zakresie wymagań wynikających z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych, na terenie drogi publicznej w projekcie planu ustalono:

- stosowanie spójnego charakteru elementów zagospodarowania w zakresie oświetlenia oraz nawierzchni;
- zagospodarowanie nieutwardzonych powierzchni zielenią urządzoną, w tym: drzewami, krzewami, trawnikami lub kwietnikami.

W zakresie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu **ZCz** w projekcie planu ustalono:

- lokalizację grzebowiska zwłok zwierzęcych, w sposób uwzględniający naturalne ukształtowanie terenu oraz istniejące zadrzewienia i zakrzewienia,
- dopuszczenie lokalizacji:
 - grobów ziemnych i murowanych,
 - pomników,
 - naziemnych stanowisk postojowych w strefie parkingu, wskazanej na rysunku planu,
- udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 70% powierzchni terenu,
- dostęp do drogi publicznej **KD-D**.

W zakresie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu oznaczonego na rysunku planu symbolem **KD-D**, w projekcie planu ustalono:

- drogę klasy dojazdowej,
- lokalizację jezdni oraz dopuszczenie lokalizacji chodnika.

W zakresie zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji w projekcie planu ustalono:

- na terenie drogi publicznej **KD-D** parametry zgodnie z klasyfikacją, w zakresie niedefiniowanym ustaleniami planu,
- dopuszczenie dodatkowych, innych niż ustalone planem, elementów zagospodarowania pasa drogowego, w tym drogowych obiektów inżynierskich, schodów i pochylni,
- zachowanie ciągłości powiązań elementów pasów drogowych w granicy planu oraz z zewnętrznym układem drogowym,
- dopuszczenie stosowania technicznych elementów uspokojenia ruchu, w tym lokalnych zwężeń jezdni.

W zakresie zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej w projekcie planu ustalono:

- powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci,
- zachowanie ciągłości powiązań elementów infrastruktury technicznej w granicy planu,
- dopuszczenie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej, systemu monitoringu wizyjnego oraz systemu służb ratowniczych i bezpieczeństwa publicznego.

4.3. Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami

Stosownie do ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, zapisy projektu planu miejscowego muszą być zgodne z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a rada gminy uchwała plan miejscowy dopiero po stwierdzeniu, że nie narusza on ustaleń studium. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy sporządza się w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania³⁵ (określanym w dalszej części tekstu jako „Studium...”), obszar analizowanego projektu planu obejmuje powierzchnie zlokalizowane w zasięgu terenów wyłączonych z zabudowy – terenów zieleni nieurządzonej, terenów leśnych i do zalesień, użytków rolnych, terenów zadrzewionych, dolin rzek, strumieni, jezior i stawów, wód powierzchniowych w granicach klinowo-pierścieniowego systemu zieleni i położonych poza tym systemem – oznaczonych symbolem **ZO**. Tereny wyłączone z zabudowy zostały wskazane w „Studium...” w celu ochrony przed zabudową istniejącego potencjału przyrodniczego, powstrzymania ekspansji procesów urbanizacji na tereny zieleni, a także ograniczenia możliwości traktowania tego rodzaju terenów jako rezerwy pod zabudowę.

W odniesieniu do terenów **ZO** „Studium...” ustala zakaz lokalizacji budynków i zakaz zwiększania wskaźnika intensywności zabudowy w przypadku istniejącej zabudowy (z zastrzeżeniem wskazanych dopuszczeń), a także zakaz zwiększania wysokości istniejącej zabudowy. Na terenach tych dopuszcza się m.in. lokalizację obiektów małej architektury, tablic informacyjnych, boisk sportowych, placów zabaw i gier, tras rowerowych, szlaków pieszych, inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej itd.

Należy podkreślić, że cały obszar objęty granicami projektu mpzp „Cmentarz Miłostowo” – część A w Poznaniu, zgodnie ze „Studium...” zlokalizowany jest w zasięgu granicy strukturalnego klina zieleni, współtworzącego historycznie ukształtowany klinowo-pierścieniowy system zieleni miasta. System ten tworzą tereny wyłączone z zabudowy oraz tereny o specjalnych warunkach zabudowy i zagospodarowania, dla których przewiduje się preferencje dla funkcji sportowo-rekreacyjnej, a także dopuszcza się zachowanie na niektórych terenach kierunku przeznaczenia pod zabudowę mieszkaniową lub usługową. Nadrzędnym zadaniem jest jednak zachowanie i odtwarzanie ciągłości oraz podbudowa biologiczna istniejących elementów systemu m.in. poprzez wprowadzenie zakazu zabudowy i rozbudowy istniejących obiektów budowlanych na terenach zieleni nieurządzonej, objęcie klinowo-pierścieniowego systemu zieleni planami miejscowymi (w celu zabezpieczenia przed niekontrolowaną zabudową), zachowanie możliwie największej ciągłości systemu przyrodniczego, wprowadzenie wskaźników dotyczących zachowania powierzchni biologicznie czynnych na terenach, gdzie dopuszczona jest zabudowa, zachowanie korytarzy ekologicznych przy projektowaniu zespołów urbanistycznych itd.

W zakresie zasad ochrony zasobów środowiska, „Studium...” wskazuje m.in. na konieczność dążenia do poprawy jakości wód podziemnych oraz zapewnienia odtwarzalności ich zasobów, między innymi poprzez podjęcie działań polegających na dążeniu do konsekwentnego uzbrajania terenów pod zabudowę w infrastrukturę techniczną służącą ochronie środowiska oraz zatrzymanie jak największej ilości wód opadowych i roztopowych w zlewni – a tym samym znaczącym ograniczeniu ilości ścieków deszczowych i roztopowych odprowadzanych do kanalizacji deszczowej lub cieków. Dla poprawy jakości wód powierzchniowych, eliminacji zagrożeń sanitarnych oraz zapewnienia odtwarzalności zasobów zakłada się natomiast podjęcie działań zmierzających do uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej (w tym wyeliminowania zrzutów nieoczyszczonych lub niewystarczająco oczyszczonych ścieków do wód otwartych), konsekwentnego uzbrajania terenów pod zabudowę w kanalizację sanitarną, zwiększania retencji gruntowej, zwiększenia ilości wód opadowych i roztopowych zatrzymywanych w zlewni, zachowania istniejących cieków wodnych jako otwartych (poza uzasadnionymi przypadkami ich kanalizacji).

³⁵ uchwała Nr LXXII/1137/VI/2014 Rady Miasta Poznania z dnia 23 września 2014 r.

4.4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu

Brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obowiązującego dla danego obszaru często stanowi przyczynę pojawiania się znaczących utrudnień w określeniu zasad kształtowania polityki przestrzennej i sposobu postępowania w sprawach dotyczących przeznaczenia poszczególnych terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy (stosownie do ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*). Należy zauważyć, że tego rodzaju sytuacja utrudnia również skuteczną ochronę lokalnych zasobów środowiska przyrodniczego oraz walorów krajobrazowych terenów.

W tym miejscu należy natomiast podkreślić, iż przedmiotowy projekt mpzp „Cmentarz Miłostowo” – część A w Poznaniu obejmuje w większości (z wyjątkiem fragmentu ul. Wrzesińskiej) grunty powierzone Zakładowi Lasów Poznańskich i oznaczone w ewidencji gruntów symbolem Ls - lasy. Biorąc powyższe pod uwagę, w przypadku braku uchwalenia omawianego w prognozie projektu mpzp, tereny te będą mogły zostać zagospodarowane wyłącznie w sposób zgodny z ustaleniami obowiązującego dla przedmiotowego obszaru Aneksu do Planu Urządzenia Lasu dla Lasów Komunalnych Miasta Poznania na okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2022 r.³⁶.

5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM I LOKALNYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Do dokumentów stworzonych na szczeblu **międzynarodowym oraz wspólnotowym**, formułujących cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia planowania przestrzennego, w tym też analizowanego projektu mpzp, zaliczyć można m.in.:

- Dyrektywę 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. *w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko*, zwaną dyrektywą w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SEA), jej celem jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i przyczynienie się do uwzględnienia aspektów środowiskowych w przygotowaniu i przyjmowaniu planów i programów w celu wspierania stałego rozwoju. Zgodnie z tą dyrektywą wszystkie plany i programy sporządzane i przyjmowane na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym, które potencjalnie mogą powodować znaczący wpływ na środowisko, podlegają procedurze oceny wpływu na środowisko. Transpozycja dyrektywy w polskim prawodawstwie nastąpiła w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, która to określa m.in. zasady i tryb w sprawach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, której jednym z elementów jest właśnie prognoza oddziaływania na środowisko sporządzana dla projektów mpzp;
- Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. *w sprawie jakości powietrza i czystego powietrza dla Europy* (Dz.U.UE.L.2008.152.1), stanowiącą o utrzymaniu jakości powietrza tam, gdzie jest ona dobra, oraz jej poprawie w pozostałych przypadkach – cel szczególnie istotny w kontekście obowiązywania dla Poznania programu ochrony powietrza w zakresie pyłu PM10 i benzoalfapirenu, realizowany w projekcie mpzp m.in. poprzez ustalenie: dopuszczenia stosowania indywidualnych systemów grzewczych, przy czym zakazuje się stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe, powiązania infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym, zapewnienia dostępu do sieci, zakazu lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej oraz pośrednio również poprzez wszystkie zapisy dotyczące ochrony i kształtowania zieleni, ustalające:

³⁶ Aneks do Planu Urządzenia Lasu na okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2022 r. działki numer 1/1, 1/4, 2/1, 2/2, 11, 12, według stanu na dzień 30 września 2013 r., wykonawca Przedsiębiorstwo Usług Przyrodniczo-Leśnych „TAXUS” na zlecenie Zakładu Lasów Poznańskich, Poznań 2013 r.

- zachowanie istniejących drzew oraz dopuszczenie wprowadzenia nowych nasadzeń drzew i krzewów, ze szczególnym uwzględnieniem zachowania i uzupełnienia rzędów drzew towarzyszących dawnej drodze rokadowej, wskazanych w sposób orientacyjny na rysunku planu,
- w przypadku kolizji istniejących drzew z planowanym zagospodarowaniem (dojścia i dojazdy, naziemne stanowiska postojowe w strefie parkingu wskazanej na rysunku planu), dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia z obowiązkiem wprowadzenia nowych nasadzeń na obszarze planu, przy czym zakazuje się przesadzania lub usuwania rzędów drzew towarzyszących dawnej drodze rokadowej, wskazanych na rysunku planu.

Do dokumentów stworzonych na szczeblu **krajowym**, formułujących cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia planowania przestrzennego, w tym też analizowanego projektu mpzp, zaliczyć można m.in.:

- Politykę ekologiczną państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej (PEP2030). Strategia - przyjęta przez Radę Ministrów 16 lipca 2019 r., doprecyzowuje Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). Głównym celem PEP2030 jest „rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców”, natomiast wśród wskazanych celów szczegółowych wskazano cele dotyczące zdrowia, gospodarki oraz klimatu. Cele szczegółowe będą realizowane przez kierunki interwencji, wśród których strategia wskazuje m.in.:
 - zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki poprzez osiągnięcie dobrego stanu wód,
 - likwidację źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
 - ochronę powierzchni ziemi, w tym gleb,
 - przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej,
 - zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu,
 - wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,
 - zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa,
 - adaptacja do zmian klimatu oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych.
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry³⁷ - dokument o charakterze strategicznym, przenoszący założenia i cele zawarte w tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej³⁸. Plan ten jest narzędziem planistycznym, stanowiącym podstawę przy podejmowaniu decyzji wpływających na stan zasobów wodnych oraz formułujący zasady gospodarowania wodami w przyszłości. W planie tym opisano stan wód powierzchniowych i podziemnych, określono cele środowiskowe dla jednolitych części wód i obszarów chronionych oraz wskazano zadania prowadzące do osiągnięcia dobrego stanu wód. W kontekście analizowanego projektu mpzp istotne jest uwzględnienie celów środowiskowych wyznaczonych dla JCWP Cybina (RW600017185899) oraz JCWP Główna od zlewni zb. Kowalskiego do ujścia (RW600001859299), o których była już mowa w rozdziale 2.6. Prognozy.
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020) – SPA2020 wpisuje się w ramową politykę Unii Europejskiej

³⁷ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18.10.2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r., poz. 1967)

³⁸ Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. Urz. WE L 327 z 22 grudnia 2000 r.)

w zakresie adaptacji do zmian klimatu, której celem jest poprawa odporności państw członkowskich na aktualne i oczekiwane zmiany klimatu, zwracając szczególną uwagę na lepsze przygotowanie do ekstremalnych zjawisk klimatycznych i pogodowych oraz redukcję kosztów społeczno-ekonomicznych z tym związanych. Głównym celem SPA2020 jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu, realizowane poprzez określenie działań adaptacyjnych, które należy podjąć do 2020 roku w najbardziej wrażliwych na zmiany klimatu obszarach, takich jak: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna, zdrowie, energetyka, budownictwo i gospodarka przestrzenna, obszary zurbanizowane, transport, obszary górskie i strefy wybrzeża. Działania adaptacyjne zawarte w SPA2020 obejmują zarówno przedsięwzięcia techniczne, np. budowę niezbędnej infrastruktury przeciwpowodziowej, jak i zmiany regulacji prawnych, np. w systemie planowania przestrzennego ograniczające możliwość zabudowy terenów zagrożonych powodziami. Wśród planowanych do realizacji inwestycji znajduje się szereg przedsięwzięć poprawiających jakość życia mieszkańców i pobudzających wzrost gospodarczy. Planowane działania obejmują np. poprawę jakości wód, rozwój odnawialnych źródeł energii, zwiększenie zalesienia czy wsparcie dla rozwoju technologii środowiskowych. Podjęte zostaną również działania edukacyjne, wyjaśniające opinii publicznej zjawisko zmian klimatu.

Do dokumentów stworzonych na szczeblu **lokalnym**, formułujących cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia planowania przestrzennego, w tym też analizowanego projektu mpzp, zaliczyć można m.in.:

- Program Ochrony Środowiska dla Miasta Poznania na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku. W Programie wytypowano – w poszczególnych obszarach interwencji – cele ekologiczne wraz z kierunkami działań, które sformułowano na podstawie głównych zagrożeń środowiska rozpatrywanych w kontekście aktualnych i planowanych wymogów prawnych oraz potrzeb i możliwości realizacyjnych Miasta. W ramach poszczególnych obszarów interwencji wskazano m.in. następujące cele strategiczne (jak również kierunki interwencji polityki ekologicznej):
 - poprawa jakości powietrza i ochrona klimatu – cele: osiągnięcie dobrej jakości powietrza i jakości życia mieszkańców, rozwój gospodarki niskoemisyjnej we wszystkich sektorach – zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych,
 - zagrożenie hałasem – cele: osiągnięcie dobrego stanu klimatu akustycznego (bez przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu), zmniejszenie hałasu komunikacyjnego w przestrzeni miejskiej;
 - pola elektromagnetyczne – cel: utrzymanie stopnia emisji pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnego poziomu;
 - gospodarowanie wodami – cel: racjonalne korzystanie z zasobów wodnych, ochrona przed powodzią, suszą i deficytem wody;
 - gospodarka wodno-ściekowa – cel: poprawa jakości wody, rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej;
 - ochrona zasobów geologicznych – cele: ochrona złóż kopalin, ograniczenie presji wywieranej przez wydobywanie złóż;
 - ochrona gleb – cel: poprawa jakości gleby i ziemi;
 - zasoby przyrodnicze – cel: ochrona i zachowanie różnorodności biologicznej oraz tworzenie sieci obszarów chronionych;
 - monitoring środowiska – cel: zapewnienie stałego i rzetelnego monitoringu środowiska.

Część z celów zawartych w ww. dokumentach stworzonych na szczeblu krajowym i lokalnym realizowana jest poprzez ustalenia omawianego w prognozie projektu mpzp, wśród których wskazać należy:

- określenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej terenu na terenie **ZCz**,
- zachowanie istniejących drzew oraz dopuszczenie wprowadzenia nowych nasadzeń drzew i krzewów, ze szczególnym uwzględnieniem zachowania i uzupełnienia rzędów drzew

towarzyszących dawnej drodze rokadowej, wskazanych w sposób orientacyjny na rysunku planu,

- w przypadku kolizji istniejących drzew z planowanym zagospodarowaniem (dojścia i dojazdy, naziemne stanowiska postojowe w strefie parkingu wskazanej na rysunku planu), dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia z obowiązkiem wprowadzenia nowych nasadzeń na obszarze planu, przy czym zakazuje się przesadzania lub usuwania rzędów drzew towarzyszących dawnej drodze rokadowej, wskazanych na rysunku planu,
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej,
- w zakresie retencji lub zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, z uwzględnieniem uwarunkowań gruntowo-wodnych:
 - dopuszczenie lokalizacji obiektów i urządzeń, w tym: rowów infiltracyjnych, drenaży rozsączających, rowów i niecek retencyjnych, ogrodów deszczowych, stawów hydrofitowych, studni chłonnych, zielonych dachów i ścian, zbiorników retencyjnych,
 - zastosowanie nawierzchni przepuszczalnych lub półprzepuszczalnych do utwardzenia ciągów pieszych oraz naziemnych stanowisk postojowych w strefie parkingu, wskazanej na rysunku planu,
 - na terenie **ZCz** zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie,
- dopuszczenie stosowania indywidualnych systemów grzewczych, przy czym zakazuje się stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe.

6. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO

6.1. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Jednym z celów sporządzenia analizowanego w niniejszej prognozie projektu planu miejscowego było zapewnienie maksymalnej ochrony walorów przyrodniczych terenów współtworzących klinowo-pierścieniowy system zieleni miasta oraz ograniczenie możliwości wprowadzania znaczących zmian w dotychczasowym sposobie zagospodarowania i użytkowania terenów położonych w jego granicach.

Zapisy i ustalenia omawianego projektu planu ustalają na terenie **ZCz** lokalizację grzebowiska zwłok zwierzęcych, w sposób uwzględniający naturalne ukształtowanie terenu oraz istniejące zadrzewienia i zakrzewienia, dopuszczając jednocześnie lokalizację: grobów ziemnych i murowanych, pomników, naziemnych stanowisk postojowych w strefie parkingu, wskazanej na rysunku planu, czy sieci infrastruktury technicznej³⁹.

Przekształcenia powierzchni ziemi i warunków gruntowych, jakie mogą potencjalnie wystąpić na terenie **ZCz** w konsekwencji realizacji zapisów przedmiotowego planu, będą skutkiem konieczności wykonania wykopów w związku z dopuszczoną na tym terenie lokalizacją grobów ziemnych i murowanych. Przekształceń w obrębie powierzchni ziemi spodziewać się można także w związku z dopuszczoną lokalizacją wspomnianych już sieci infrastruktury technicznej, jak również ze względu na dopuszczenie przeprowadzania robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej, teletransmisyjnej, systemu monitoringu wizyjnego oraz systemu służb ratowniczych i bezpieczeństwa publicznego. Z uwagi na powyższe, może dojść do przekształcenia powierzchni ziemi o charakterze lokalnym i czasowym, wynikającym z konieczności wykonania wykopów, a także przemieszczenia lub wprowadzania nowych elementów sieci infrastruktury. Umieszczenie pod powierzchnią terenu wspomnianych elementów może być związane z występowaniem niekorzystnych oddziaływań o trwałym charakterze, gdyż odpowiednie zabezpieczenie tego typu instalacji będzie najprawdopodobniej wymagało umieszczenia w glebie materiałów wpływających na właściwości gruntu (np. stateczność, przepuszczalność). Zjawisko to, z uwagi na swoją niewielką skalę

³⁹ z wyjątkiem nowych napowietrznych sieci infrastruktury technicznej

i ograniczony przestrzennie zasięg, nie będzie jednak odgrywało znaczącej roli w kształtowaniu powierzchni ziemi oraz zmianie warunków gruntowych w odniesieniu do całego obszaru projektu planu.

Zmiany w ukształtowaniu terenu oraz właściwościach fizycznych i chemicznych podłoża mogą również wystąpić w mniejszej skali także na skutek realizacji naziemnych stanowisk postojowych w strefie parkingu (wskazanej na rysunku planu), dojazdów, ciągów pieszych i rowerowych. Realizacji tego rodzaju elementów zagospodarowania mogą towarzyszyć lokalne i czasowe przekształcenia powierzchni i gruntu, niemniej, można przyjąć, że ich realizacja będzie miała korzystny wpływ na ochronę powierzchni ziemi w kontekście całego obszaru projektu mpzp, ponieważ pozwoli na skanalizowanie ruchu i ograniczenie niekontrolowanego wykorzystywania terenów położonych w zasięgu klina zieleni. Ograniczeniu potencjalnych zmian w zakresie właściwości fizycznych podłoża służyć będzie również wprowadzony do projektu planu wymóg zastosowania nawierzchni przepuszczalnych lub półprzepuszczalnych do utwardzenia ciągów pieszych oraz naziemnych stanowisk postojowych w strefie parkingu, co umożliwi infiltrację wód opadowych i roztopowych do gruntu.

W celu zminimalizowania skali występowania potencjalnych negatywnych oddziaływań na ukształtowanie powierzchni ziemi na terenie **ZCz**, do projektu planu wprowadzono niezwykle istotny zapis ustalający lokalizację grzebowiska zwłok zwierzęcych, w sposób uwzględniający naturalne ukształtowanie terenu oraz istniejące zadrzewienia i zakrzewienia. Wprowadzono także obowiązek zachowania udziału powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszego niż 70% powierzchni terenu, jak również nakaz zagospodarowanie nieutwardzonych powierzchni zielenią urządzoną, w tym: drzewami, krzewami, trawnikami lub kwietnikami. Ustalenia te pozwolą na zachowanie zdolności biologicznych w obrębie tak specyficznego terenu, jakim jest grzebowisko. W kontekście ograniczenia zmian w zakresie powierzchni ziemi i warunków gruntowych bardzo ważne będzie również respektowanie zapisu ustalającego zakaz lokalizacji budynków w granicach całego projektu planu.

6.2. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Mając na uwadze charakter zapisów wprowadzonych do projektu mpzp „Cmentarz Miłostowo” – część A w Poznaniu, nie przewiduje się możliwości wystąpienia istotnych, negatywnych oddziaływań na zasoby wód.

Na analizowanym obszarze nie stwierdzono występowania wód powierzchniowych, stąd też nie prognozuje się wystąpienia jakichkolwiek oddziaływań w tym zakresie. Analizując wpływ realizacji ustaleń projektu mpzp na zasoby wód powierzchniowych można natomiast odnieść się do oddziaływania związanego ze sposobem zagospodarowania terenów położonych w granicach zlewni jednolitych części wód powierzchniowych, w zasięgu których zlokalizowane są przedmiotowe tereny.

Realizacja inwestycji, których lokalizacja została ustalona lub dopuszczona na terenie **ZCz**, w związku z planowaną lokalizacją grzebowiska zwłok zwierzęcych, spośród których wskazać należy: groby ziemne i murowane, pomniki, a także naziemne stanowiska postojowe w strefie parkingu (wskazanej na rysunku planu), spowodować może negatywne oddziaływania w odniesieniu do lokalnych zasobów wód podziemnych jedynie w niewielkim zakresie i ograniczonym zasięgu. Mogą one wynikać głównie z realizacji wykopów wymagających ingerencji w powierzchnię ziemi i warunki gruntowe, a co za tym idzie, w sposób pośredni oddziałujących również na kształtowanie lokalnych warunków wodnych.

Analizując wpływ lokalizacji na terenie **ZCz** grzebowiska zwłok zwierzęcych na jakość wód powierzchniowych i podziemnych należy nadmienić, że tego rodzaju inwestycja należy do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko⁴⁰. Jak wspomniano już w rozdziale 3 niniejszej prognozy, aktualnie podstawę prawną dla określenia wymagań, jakim powinny odpowiadać tereny grzebowisk tworzą przepisy ustawy z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*. Wśród ww. wymagań, dostępnych w gminnych Biuletynach Informacji

⁴⁰ zgodnie z klasyfikacją Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839)

Publicznej, wymienia się m.in.: przeprowadzenie przed zlokalizowaniem grzebowiska badań wybranych zagadnień charakteryzujących środowisko przyrodnicze: (np. badań gruntów do głębokości pierwszego poziomu wody gruntowej i określenia ich rodzaju, struktury, zawilgocenia, zawartości węglanu wapnia oraz stopnia kwasowości, badań stosunków wodnych obejmujących rozeznanie głębokości i zmienności poziomu wód gruntowych oraz kierunku ich spływu). Taki tok postępowania przy wyborze terenu pod lokalizację grzebowiska ogranicza możliwość przedostania się związków chemicznych pochodzących z rozkładu zwłok zwierzęcych do wód gruntowych i podziemnych.

Ograniczeniu ryzyka pogorszenia jakości lokalnych zasobów wodnych służyć będzie również wprowadzony dla całego obszaru projektu planu zakaz lokalizacji budynków, który wykluczy możliwość zanieczyszczenia wód podziemnych (i powierzchniowych) na skutek nieprawidłowego prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej.

W projekcie mpzp dla terenu **ZCz** ustalono zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie. Dopuszczona została również lokalizacja obiektów i urządzeń służących do retencji lub zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, a także wprowadzono nakaz zastosowania nawierzchni przepuszczalnych lub półprzepuszczalnych do utwardzenia ciągów pieszych oraz naziemnych stanowisk postojowych w strefie parkingu. Powyższe zapisy sprzyjać będą zastosowaniu rozwiązań najbardziej właściwych z ekologicznego punktu widzenia – możliwie maksymalnemu zatrzymaniu wód opadowych i roztopowych na terenach, spowolnieniu tempa spływu oraz ich naturalnemu oczyszczaniu na miejscu. Zapobieganiu możliwości znacznego zmniejszenia zdolności retencyjnej terenów położonych w obrębie analizowanego projektu planu służyć będzie również dążenie do zachowania na terenie **ZCz** jak największego udziału zieleni wysokiej, w związku ze spodziewanymi stratami w drzewostanie leśnym – wynikającymi z realizacji planowanego zagospodarowania na potrzeby funkcjonowania grzebowiska dla zwierząt. Jak powszechnie wiadomo, najistotniejszym mechanizmem retencji wody opadowej w lesie jest spowolnienie jej odpływu, głównie dzięki właściwościom gleby leśnej, która jest porowata oraz zdrenowana korzeniami i drobnymi kanalikami wytworzonymi przez żyjące w niej organizmy. Ponadto, wierzchnia warstwa gleby leśnej jest zawsze chroniona przez korony drzew, podszyt, runo czy ściółkę. Dzięki temu większość wody opadowej wsiąka w glebę, skąd bardzo wolno odpływa i przez dłuższy czas pozostaje w zasięgu korzeni roślinności leśnej, zwłaszcza drzew. Podkreślić należy zatem znaczenie niezwykle chłonnych gleb organicznych, występujących na terenach leśnych. W tym kontekście pozytywnie ocenić należy wprowadzony do projektu planu wymóg lokalizacji grzebowiska zwłok zwierzęcych, w sposób uwzględniający naturalne ukształtowanie terenu oraz istniejące zadrzewienia i zakrzewienia, który pomimo planowanych przekształceń funkcjonalnych pozwoli na zachowanie na terenie **ZCz** dużej części terenów leśnych w niezmienionym stanie.

Nie przewiduje się znaczącego, długoterminowego oddziaływania realizacji ustaleń projektu planu na jakość wód podziemnych, przy założeniu jednak wyłącznie pełnej i docelowej realizacji jego ustaleń. Stosownie do przepisów odrębnych, ochrona wód podziemnych w obrębie jednolitych części wód polega na unikaniu niekorzystnych zmian ich stanu ilościowego i chemicznego, odwróceniu znaczących i utrzymujących się tendencji wzrostowych zanieczyszczenia powstałego w wyniku działalności człowieka, zachowaniu równowagi pomiędzy poborem i zasilaniem wód podziemnych i utrzymaniu lub osiągnięciu ich dobrego stanu ilościowego i chemicznego.

Negatywne oddziaływania na wody podziemne o charakterze lokalnym i krótkoterminowym mogą wystąpić na etapie prowadzenia robót budowlanych, związanych z realizacją dopuszczonego ustaleniami projektu planu zainwestowania związanego z funkcjonowaniem grzebowiska, a także na skutek dopuszczonych w projekcie planu robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej, teletransmisyjnej, systemu monitoringu wizyjnego oraz systemu służb ratowniczych i bezpieczeństwa publicznego.

Ochronie jakości i zasobów ilościowych wód w granicach projektu planu służyć będzie natomiast wprowadzony do niego zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej.

6.3. Oddziaływanie na zasoby naturalne

W związku z tym, że na omawianym obszarze nie znajdują się udokumentowane zasoby naturalne w postaci złóż kopalin, nie występują także tereny i obszary górnicze, nie prognozuje się zatem oddziaływań na nie na skutek realizacji ustaleń mpzp „Cmentarz Miłostowo” – część A w Poznaniu. Oddziaływania na pozostałe zasoby naturalne, w tym m.in. zasoby wód oraz lasy, opisane zostały szczegółowo w pozostałych rozdziałach Prognozy.

6.4. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, szatę roślinną i zwierzęta

Obszar projektu planu „Cmentarz Miłostowo” – część A w Poznaniu charakteryzuje się przewagą terenów leśnych w zagospodarowaniu, położonych w obrębie strukturalnego klina zieleni, co niewątpliwie wpływa w sposób korzystny na lokalną bioróżnorodność, niemniej, na terenach tych nie stwierdzono występowania siedlisk o wyjątkowej wartości przyrodniczej (obejmujących m.in. miejsca występowania szczególnie rzadkich gatunków zwierząt czy też roślin). Różnorodność biologiczna analizowanych terenów kształtowana jest zatem przede wszystkim dzięki obecności terenów leśnych, w tym również znacznych powierzchniowo kompleksów leśnych, występujących w jego najbliższym otoczeniu.

Na terenie **ZCz**, porośniętym aktualnie lasem, projekt mpzp ustala jego zagospodarowanie jako grzebowiska zwłok zwierzęcych, dopuszczając jednocześnie lokalizację: grobów ziemnych i murowanych, pomników, naziemnych stanowisk postojowych w strefie parkingu, wskazanej na rysunku planu, czy sieci infrastruktury technicznej⁴¹, przy jednoczesnym uwzględnieniu licznych ograniczeń.

Analizując zapisy projektu mpzp odnoszące się do terenu **ZCz**, pewnych zmian w kształtowaniu lokalnej bioróżnorodności spodziewać się można w przypadku realizacji miejsc pochówków (grobów ziemnych i murowanych), jednakże ich wpływ na kształtowanie różnorodności biologicznej nie powinien być znaczący – szczególnie rozpatrywany w szerszym ujęciu - dla całego wschodniego klina zieleni.

Wprowadzenie ww. elementów zagospodarowania będzie związane z lokalnym uszczupleniem powierzchni biologicznie czynnej, czy zniszczeniem części szaty roślinnej – w tym fragmencie drzewostanu leśnego, czy też lokalnym zwiększeniem ruchu pieszego. Warto jednak w tym miejscu podkreślić, iż omawiany projekt mpzp, wprowadza szereg rozwiązań sprzyjających utrzymaniu wysokiego udziału zieleni wysokiej oraz ograniczających negatywne oddziaływania planowanych inwestycji, w tym wprowadzanie wymogu zachowania wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej (nie mniej niż 70% powierzchni terenu). Prognozuje się, że realizacja wspomnianego zapisu ograniczy ryzyko zwiększenia udziału powierzchni trwale uszczelnionych, wymuszając jednocześnie pozostawienie znacznych powierzchni dostępnych dla gatunków lokalnej flory i fauny.

W kontekście oddziaływania na szatę roślinną, zmian w zakresie charakterystyki zbiorowisk roślinnych spodziewać się można natomiast w przypadku realizacji w granicach terenu **ZCz** grzebowiska dla zwierząt wraz z dopuszczonymi obiektami związanymi ściśle z jego funkcjonowaniem. W tym miejscu zaznaczyć należy, że każda zmiana sposobu zagospodarowania terenu **ZCz**, związana ze zmianą sposobu użytkowania na inny niż leśny, wymaga przeprowadzenia procedury uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. *o ochronie gruntów rolnych i leśnych*. Oznacza to, że po przeprowadzeniu ww. procedury, obecne zadrzewienia leśne przestaną być formalnie lasem. Realizacja ustaleń projektu mpzp na terenie **ZCz** skutkować będzie częściowym zmniejszeniem powierzchni leśnej kosztem realizacji powierzchni utwardzonych, w otoczeniu których pojawi się nowa roślinność. W kontekście lokalizacji projektu planu w zasięgu strukturalnego, wschodniego klina zieleni oraz występowania w jego granicach oraz w bezpośrednim otoczeniu terenów lasów, zasadnym byłoby wykorzystywanie do nowych nasadzeń roślin (drzew, krzewów, bylin itp.) z gatunków związanych z siedliskami leśnymi.

⁴¹ z wyjątkiem nowych napowietrznych sieci infrastruktury technicznej

Z uwagi na brak występowania w granicach projektu planu zbiorowisk i gatunków szczególnie rzadkich, czy też podlegających ochronie prawnej, przewidywane straty w szacie roślinnej dotyczyć będą dość typowego drzewostanu leśnego, jednakże z uwagi na lokalizację obszaru opracowania w zasięgu wschodniego klina zieleni, stanowiącego składową spójnego systemu zieleni miasta Poznania, nadrzędnym zadaniem powinno być więc zachowanie i odtwarzanie ciągłości terenów leśnych, co jest jednoznaczne z dążeniem do możliwie maksymalnej ochrony istniejącego drzewostanu i planowaniu nowego zagospodarowania terenu **ZCz** w sposób pozwalający na adaptację istniejącej zieleni do nowego zainwestowania.

Niemniej, w celu umożliwienia lokalizacji grzebowiska dla zwierząt oraz jednocześnie zmniejszenia negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze, wynikających z wprowadzenia na teren dotąd leśny nowego zagospodarowania, a także częściowego uzupełnienia potencjalnych strat w szacie roślinnej, do projektu planu wprowadzono liczne ograniczenia. W przypadku zatem kolizji istniejących drzew z planowanym zagospodarowaniem (takim jak: naziemne stanowiska postojowe w strefie parkingu, dojścia i dojazdy), projekt planu dopuszcza ich przesadzenie lub usunięcie z obowiązkiem wprowadzenia nowych nasadzeń na obszarze planu, przy czym jednocześnie zakazuje się przesadzania lub usuwania rzędów drzew towarzyszących dawnej drodze rokadowej. W kontekście maksymalnej ochrony zadrzewień na terenie **ZCz** istotne jest również ustalenie zachowania istniejących drzew oraz dopuszczenie wprowadzenia nowych nasadzeń drzew i krzewów, ze szczególnym uwzględnieniem zachowania stref zieleni, wskazanych na rysunku planu, a także zachowania i uzupełnienia rzędów drzew towarzyszących dawnej drodze rokadowej (wskazanych w sposób orientacyjny na rysunku planu). Ustalenia te pozwolą na ochronę części występującego na terenie **ZCz** drzewostanu leśnego, natomiast umożliwienie wprowadzania nowych nasadzeń drzew i krzewów potencjalnie może przyczynić się do stopniowej zmiany charakteru szaty roślinnej tego fragmentu obszaru opracowania – z typowo leśnego na np. bardziej parkowy.

W niewielkim stopniu przyczyną wystąpienia lokalnych, niekorzystnych oddziaływań na roślinność mogą być nieliczne inwestycje w zakresie infrastruktury technicznej. Duża część prac związanych z realizacją tych inwestycji zazwyczaj związana jest z koniecznością okresowego usunięcia roślinności oraz naruszeniem warunków gruntowych. Istotny jest natomiast fakt, iż zjawiska te mają zazwyczaj charakter lokalny i w znacznej mierze odwracalny.

W kontekście oddziaływania ustaleń projektu mpzp na zwierzęta, ewentualne zjawiska wpływające na nie niekorzystnie pojawić się mogą na terenie **ZCz** w przypadku realizacji inwestycji związanych z funkcjonowaniem grzebowiska, dopuszczonych zgodnie z zapisami projektu mpzp – wymienianymi już w niniejszym rozdziale. W przypadku realizacji tego rodzaju inwestycji spodziewać się można wystąpienia lokalnych i ograniczonych czasowo zjawisk, związanych m.in. z miejscowym zniszczeniem pokrywy roślinnej, ograniczeniem dostępności do bazy pokarmowej, czy też wzrostem natężenia hałasu, generowanego na skutek pracy maszyn budowlanych (płoszenie zwierząt). Należy jednak podkreślić, że wystąpienie tego rodzaju zjawisk nie powinno mieć długofalowego wpływu na kształtowanie różnorodności gatunkowej tutejszej fauny, przede wszystkim z uwagi na ograniczony czasowo charakter wspomnianych zjawisk.

Nieznaczných zmian w zakresie lokalnej różnorodności gatunkowej fauny spodziewać się można w przypadku realizacji ustalenia dopuszczającego na terenie **ZCz** wprowadzanie nowych nasadzeń drzew i krzewów, których obecność może przyciągać nowe dla obszaru opracowania gatunki zwierząt, np. obecność kwitnących krzewów i bylin może stanowić atrakcyjną bazę pokarmową dla owadów, w tym motyli z gatunków nie występujących na terenach leśnych. W kontekście konieczności utrzymania różnorodności lokalnej fauny, pozytywnie ocenia się również ustalenie dla całego obszaru projektu mpzp zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia oraz ochrony istniejących drzew⁴². Utrzymanie wysokiego udziału zieleni na terenie **ZCz**, oraz zachowanie istniejącej zieleni wysokiej, przyczyni się w sposób bezpośredni do zachowania miejsc stanowiących przestrzeń życiową zwierząt, jak również zapewnieni zachowanie dostępności do bazy pokarmowej,

⁴² opisane szczegółowo w części rozdziału dotyczącej oddziaływania na szatę roślinną

czy też miejsc rozrodu, co jest szczególnie istotne m.in. w kontekście występujących tu gatunków ptaków.

Ponadto, dążenie do możliwie maksymalnego zachowania dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania porośniętego zielenią wysoką⁴³ terenu **ZCz**, współtworzącego tereny strukturalnego klina zieleni, poprzez wprowadzenie do projektu ustaleń w zakresie ochrony i kształtowania zieleni, pozwoli na utrzymanie możliwości przemieszczania się zwierząt migrujących w obrębie całego klinowo-pierścieniowego systemu zieleni miasta.

6.5. Oddziaływanie na ludzi

Przewiduje się, że realizacja ustaleń projektu mpzp „Cmentarz Miłostowo” – część A w Poznaniu nie będzie związana z wystąpieniem znaczących, negatywnych oddziaływań na ludzi. Jak już niejednokrotnie wspomniano, obszar objęty granicami analizowanego projektu mpzp w chwili obecnej obejmuje tereny leśne położone w zasięgu wschodniego klina zieleni oraz fragment ul. Wrzesińskiej – a więc jest to obszar pozbawiony terenów mieszkaniowych. Od południowego wschodu sąsiaduje on z terenem ogrodów działkowych ROD „Międzyzlesie”, zlokalizowanymi po południowej stronie ul. Wrzesińskiej.

Zapisy i ustalenia omawianego projektu planu zakładają w stosunku do terenu **ZCz** jego zagospodarowanie jako grzebowiska zwłok zwierzęcych, dopuszczając jednocześnie lokalizację: grobów ziemnych i murowanych, pomników, naziemnych stanowisk postojowych w strefie parkingu, wskazanej na rysunku planu, czy sieci infrastruktury technicznej⁴⁴.

Potencjalne niekorzystne oddziaływania związane będą zatem ze zjawiskami występującymi na etapie realizacji ustalonych lub dopuszczonych w projekcie inwestycji, obejmującymi m.in. czasowy i lokalny wzrost zapylenia powietrza na skutek wykonywania prac ziemnych i budowlanych oraz wzrost hałasu, związany z pracą sprzętu budowlanego oraz wzrostem natężenia ruchu ciężkich pojazdów. Należy jednak zauważyć, że zjawiska te będą miały charakter tymczasowy i odwracalny.

Jednocześnie należy zauważyć, że realizacja ustaleń przedmiotowego projektu mpzp w zakresie umożliwienia lokalizacji grzebowiska dla zwierząt stanowić będzie odpowiedź na potrzeby mieszkańców miasta, którzy w chwili obecnej nie mają, wymaganej przepisami prawa, możliwości pochówku i upamiętnienia swoich zwierząt.

W kontekście oddziaływania na ludzi, szczególnego podkreślenia wymaga również fakt, że ochrona obszaru projektu planu, wchodzącego w skład strukturalnego klina zieleni, przed ewentualną zabudową wpływać będzie na utrzymanie możliwości „przewietrzania” terenów poprzez zapewnienie możliwości swobodnego przemieszczania się mas powietrza, co jest szczególnie istotne dla ograniczenia skali zagrożeń związanych z występowaniem ponadnormatywnych stężeń zanieczyszczeń powietrza, wpływających w sposób niekorzystny na zdrowie mieszkańców miasta. W tym miejscu należy zaznaczyć, że działania mające na celu ograniczenie możliwości istotnego pogorszenia jakości środowiska są niezwykle ważne z punktu widzenia ochrony mieszkańców miasta, gdyż rosnące zanieczyszczenie poszczególnych komponentów środowiska (zwłaszcza powietrza atmosferycznego) pogarsza warunki życia, a długotrwałe narażenie na działanie szkodliwych substancji może być czynnikiem wpływającym na wzrost zachorowań i umieralności na skutek poszczególnych chorób. Z uwagi na powyższe, do projektu mpzp „Cmentarz Miłostowo” – część A w Poznaniu wprowadzono także zapisy dotyczące ochrony i sposobu kształtowania zieleni⁴⁵ na całym analizowanym obszarze, co ma szczególne znaczenie dla zachowania na terenie **ZCz** jak największego udziału zieleni wysokiej, w związku ze spodziewanymi stratami w drzewostanie leśnym, wynikającymi z realizacji planowanego zagospodarowania na potrzeby funkcjonowania grzebowiska dla zwierząt.

⁴³ dawne zadrzewienia leśne po przeprowadzeniu procedury uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

⁴⁴ z wyjątkiem nowych napowietrznych sieci infrastruktury technicznej

⁴⁵ omówione szczegółowo w rozdziale 6.4 niniejszej prognozy

6.6. Oddziaływanie na krajobraz

Wysokie walory krajobrazowe obszaru projektu mpzp „Cmentarz Miłostowo” – część A w Poznaniu wynikają z obecności w jego granicach obszarów leśnych, a także występowaniu elementów środowiska kulturowego w postaci dawnego schronu podwójnego amunicyjnego i artyleryjskiego oraz dawnej drogi rokadowej⁴⁶, wzdłuż której zachowały się częściowo, prawdopodobnie pierwotne, nasadzenia drzew. Utrzymanie w możliwie niezmienionym stanie terenów zlokalizowanych w obrębie wschodniego klina zieleni, ocenia się zatem jako rozwiązanie najbardziej istotne dla ochrony tutejszych walorów krajobrazowych.

Wśród zapisów projektu mpzp, których realizacja będzie wpływać pozytywnie na utrzymanie walorów krajobrazowych omawianego obszaru, wskazać należy przede wszystkim zakaz lokalizacji budynków. Zauważalnych zmian w lokalnym krajobrazie spodziewać się można natomiast w przypadku realizacji ustaleń planu na terenie **ZCz**, obejmującym obecnie tereny leśne, a wskazanym w projekcie pod lokalizację grzebowiska zwłok zwierzęcych oraz związanych z jego funkcjonowaniem inwestycji, jak: groby, pomniki, naziemne stanowiska postojowe w strefie parkingu (wskazanej na rysunku planu), czy też dojścia i dojazdy, ciągi piesze lub rowerowe. Realizacja ww. inwestycji niewątpliwie wpłynie na zmianę lokalnego krajobrazu, odbieranego szczególnie od strony ul. Wrzesińskiej, gdzie kosztem konieczności usunięcia części drzewostanu leśnego pojawi się parking.

Mimo przewidywanych nieuchronnych zmian w krajobrazie na terenie **ZCz**, w analizowanym projekcie planu znalazły się zakazy eliminujące możliwość lokalizowania na przedmiotowym obszarze elementów dysharmonizujących lokalną przestrzeń – tymczasowych obiektów budowlanych oraz nowych napowietrznych sieci infrastruktury technicznej. W analizowanym projekcie planu dopuszczono natomiast możliwość lokalizacji elementów, których obecność nie wpływa w sposób istotny na pogorszenie walorów lokalnego krajobrazu lub też wynika z konieczności zapewnienia prawidłowego funkcjonowania terenu grzebowiska – dojść i dojazdów, ciągów pieszych lub rowerowych, urządzeń budowlanych, sieci infrastruktury technicznej⁴⁷ oraz tablic informacyjnych. Realizacja tego rodzaju elementów przyczyni się do pojawienia się w przestrzeni nowych elementów, wpływających na zmianę charakteru tutejszego krajobrazu, niemniej, z uwagi na skalę i charakter tego rodzaju obiektów, oddziaływania te nie będą miały znaczącego, negatywnego wpływu na lokalny krajobraz. W tym kontekście pozytywnie ocenić należy również wymóg stosowania spójnego charakteru elementów zagospodarowania w zakresie oświetlenia oraz nawierzchni.

Z punktu widzenia kształtowania lokalnego krajobrazu niezwykle ważne będzie respektowanie na terenie **ZCz** obowiązku lokalizacji grzebowiska w sposób uwzględniający naturalne ukształtowanie terenu oraz istniejące zadrzewienia i zakrzewienia, a także pozostałych ustaleń projektu mpzp odnoszących się do sposobu zagospodarowania zielenią. Należy podkreślić, iż ustalenie zagospodarowania nieutwardzonych powierzchni zielenią urządzoną, w tym: drzewami, krzewami, trawnikami lub kwietnikami oraz ustalenie zachowania istniejących drzew oraz dopuszczenie wprowadzenia nowych nasadzeń drzew i krzewów, ze szczególnym uwzględnieniem zachowania stref zieleni, wskazanych na rysunku planu oraz zachowania i uzupełnienia rzędów drzew towarzyszących dawnej drodze rokadowej, pozwoli na ograniczenie zmian w zakresie występującej tu zieleni, stanowiącej niezwykle istotny element lokalnego krajobrazu (szczególnie w przypadku zieleni wysokiej). Ponadto, w przypadku wystąpienia kolizji istniejących drzew z planowanym zagospodarowaniem⁴⁸, zapisy projektu planu dopuszczają ich przesadzenie lub usunięcie z obowiązkiem wprowadzenia nowych nasadzeń na obszarze planu, przy czym zakazuje się przesadzania lub usuwania, wskazanych na rysunku planu drzew w strefach zieleni oraz rzędów drzew towarzyszących dawnej drodze rokadowej.

⁴⁶ wpisane do rejestru zabytków decyzją A 245 z dnia 25 maja 1983 r.

⁴⁷z zastrzeżeniem pozostałych ustaleń

⁴⁸ np. naziemnymi stanowiskami postojowymi w strefie parkingu, dojściami i dojazdami

6.7. Oddziaływanie na klimat akustyczny

Projekt mpzp „Cmentarz Miłostowo” – część A w Poznaniu wyznacza w granicach przedmiotowego obszaru: teren grzebowiska zwłok zwierzęcych, oznaczony na rysunku planu symbolem **ZCz**, a także teren drogi publicznej, oznaczony na rysunku planu symbolem **KD-D**. Ww. tereny nie podlegają ochronie akustycznej w środowisku – na mocy przepisów ustawy *Prawo ochrony środowiska* oraz przepisów wykonawczych, czyli rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Jak wspomniano w rozdziale 2.12 niniejszej Prognozy, zarówno *Mapa akustyczna miasta Poznania 2017*⁴⁹, jak i najnowsza *Strategiczna Mapa Hałasu miasta Poznania 2022*⁵⁰, nie określiły zasięgów oddziaływania hałasu drogowego od ul. Wrzesińskiej. Oczekuje się jednak, że niewielki ruch samochodowy odbywający się tą ulicą również w przyszłości – podobnie jak obecnie, nie będzie przekraczał dopuszczalnych standardów akustycznych w środowisku dla położonego po południowej stronie ulicy Wrzesińskiej ROD „Międzylesie”.

Ponadto przewiduje się, że na teren obszaru projektu planu nie będzie oddziaływał – jak obecnie – hałas tramwajowy, lotniczy, kolejowy i przemysłowy. Przewiduje się także, że na terenie cmentarza dla zwierząt nie będą prowadzone prace oraz nie będą lokalizowane źródła zagrożeń akustycznych, które mogłyby być zakwalifikowane jako tzw. „pozostałe obiekty i działalność mogąca być źródłem hałasu” (według rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku), które mogłyby się okazać uciążliwe akustycznie dla środowiska – na terenie grzebowiska oraz w jego otoczeniu, co jednak nie oznacza, że okresowo takie uciążliwości nie mogą występować np. podczas realizacji obiektów ustalonych lub dopuszczonych postanowieniami projektu planu, związanymi z funkcjonowaniem grzebowiska.

6.8. Oddziaływanie na powietrze

Biorąc pod uwagę ustalenia analizowanego projektu mpzp „Cmentarz Miłostowo” – część A w Poznaniu prognozuje się, że pełna i docelowa realizacja jego ustaleń nie będzie stanowić przyczyny wystąpienia zjawisk mających istotny, negatywny wpływ na kształtowanie jakości powietrza atmosferycznego, zarówno w granicach, jak i w sąsiedztwie przedmiotowego obszaru.

W przypadku terenu **ZCz**, projekt mpzp ustala jego zagospodarowanie jako grzebowiska zwłok zwierzęcych oraz wymaga zachowania nie mniej niż 70% jego powierzchni jako powierzchni biologicznie czynnej. Ponadto wprowadza zapisy dotyczące ochrony i kształtowania zieleni, ustalające:

- zachowanie istniejących drzew oraz dopuszczenie wprowadzenia nowych nasadzeń drzew i krzewów, ze szczególnym uwzględnieniem zachowania i uzupełnienia rzędów drzew towarzyszących dawnej drodze rokadowej, wskazanych w sposób orientacyjny na rysunku planu,
- w przypadku kolizji istniejących drzew z planowanym zagospodarowaniem (dojścia i dojazdy, naziemne stanowiska postojowe w strefie parkingu wskazanej na rysunku planu), dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia z obowiązkiem wprowadzenia nowych nasadzeń na obszarze planu, przy czym zakazuje się przesadzania lub usuwania rzędów drzew towarzyszących dawnej drodze rokadowej, wskazanych na rysunku planu.

Biorąc powyższe pod uwagę prognozuje się, że realizacja wspomnianych ustaleń przyczyni się do utrzymania dobrej jakości powietrza, gdyż obecność zieleni – a w szczególności zajmującej znaczne powierzchnie zieleni wysokiej – wpływa na zmniejszenie udziału dwutlenku węgla (CO₂) w powietrzu oraz wpływa korzystnie na ograniczenie zasięgu przenoszenia zanieczyszczeń pyłowych.

Należy również podkreślić, że zgodnie z zapisami projektu mpzp, na obszarze opracowania nie wyznacza się nowych terenów dróg – co eliminuje możliwość pojawienia się w granicach analizowanego obszaru nowych liniowych źródeł emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych. Ponadto,

⁴⁹ Mapa akustyczna miasta Poznania 2017, AkustiX, lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2017

⁵⁰ Strategiczna Mapa Hałasu miasta Poznania 2022, AKUSTIX, lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2022

w odniesieniu do terenów **ZCz** i **KD-D** ustala się całkowity zakaz lokalizacji budynków, co ograniczy możliwość pojawienia się na tych terenach nowych źródeł emisji zanieczyszczeń, związanych np. z funkcjonowaniem indywidualnych systemów grzewczych (umożliwiających ogrzanie budynków). Wyjątek stanowił będzie budynek zabytkowego schronu, dla którego projekt planu dopuszcza przebudowę lub adaptację do nowych funkcji administracyjno-gospodarczo-sanitarnych związanych z funkcją grzebowiska. W związku z powyższym projekcie w planu dopuszczono stosowanie indywidualnych systemów grzewczych, przy czym zakazano stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe.

Ponadto, do projektu mpzp wprowadzono m.in. zapisy ustalające powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, zachowanie ciągłości powiązań elementów infrastruktury technicznej w granicy planu, a także dopuszczenie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej, systemu monitoringu wizyjnego oraz systemu służb ratowniczych i bezpieczeństwa publicznego.

W sposób pośredni, na ograniczenie ryzyka pojawienia się w granicach projektu mpzp obiektów, których funkcjonowanie mogłoby spowodować lokalne przekroczenia obowiązujących standardów jakości powietrza atmosferycznego, wpływać będzie respektowanie zakazu lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem przedsięwzięć dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej.

Niewielkiego wzrostu emisji zanieczyszczeń można się spodziewać jedynie na etapie realizacji dopuszczonych ustaleniami projektu planu nielicznych inwestycji. We wspomnianych przypadkach źródłami emisji mogą być prace ziemne, których prowadzenie związane jest z generowaniem znacznych ilości pyłu oraz silniki spalinowe sprzętu budowlanego, wykorzystywanego podczas realizacji inwestycji. Prognozuje się jednak, że ilość zanieczyszczeń generowanych przez maszyny budowlane, nie będzie miała większego znaczenia w długofalowym kształtowaniu jakości powietrza atmosferycznego, głównie z uwagi na ograniczoną powierzchnię, ograniczony czas przeprowadzania robót budowlanych oraz niewielkie odległości unoszenia cząstek pyłowych.

6.9. Oddziaływanie na klimat

Wśród najważniejszych czynników, powodujących znaczące zmiany lokalnych warunków klimatycznych, wymienia się przede wszystkim: zwiększanie zasięgu powierzchni trwale zabudowanych, istotne zmniejszanie udziału powierzchni biologicznie czynnej, zmniejszanie powierzchni zadrzewionych, zwiększanie liczby źródeł emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do powietrza, stosowanie w instalacjach grzewczych paliw o wysokich wskaźnikach spalania, czy też projektowanie układu komunikacyjnego w sposób nieuwzględniający konieczności redukcji emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Projekt mpzp „Cmentarz Miłostowo” – część A w odniesieniu do terenu **ZCz** ustala lokalizację grzebowiska zwłok zwierzęcych, dla którego wymaga zachowania minimum 70% jego powierzchni jako powierzchni biologicznie czynnej, wyłączając go jednocześnie z możliwości jakiegokolwiek zabudowy.

W stosunku do ww. terenu analizowany projekt planu wprowadza również liczne ustalenia z zakresu ochrony i kształtowania zieleni, które częściowo pozwolą zrekompensować przewidywane straty w drzewostanie, będące następstwem lokalizacji na terenie **ZCz** obiektów związanych z funkcjonowaniem grzebowiska. Spośród zapisów tych wymieniłem należy:

- zachowanie istniejących drzew oraz dopuszczenie wprowadzenia nowych nasadzeń drzew i krzewów, ze szczególnym uwzględnieniem zachowania i uzupełnienia rzędów drzew towarzyszących dawnej drodze rokadowej, wskazanych w sposób orientacyjny na rysunku planu,
- w przypadku kolizji istniejących drzew z planowanym zagospodarowaniem (dojścia i dojazdy, naziemne stanowiska postojowe w strefie parkingu wskazanej na rysunku planu), dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia z obowiązkiem wprowadzenia nowych nasadzeń

na obszarze planu, przy czym zakazuje się przesadzania lub usuwania rzędów drzew towarzyszących dawnej drodze rokadowej, wskazanych na rysunku planu.

W kontekście oddziaływania na klimat warto wspomnieć, że obecność terenów leśnych oraz w znacznym stopniu zadrzewionych, wpływa korzystnie na redukcję udziału dwutlenku węgla (CO₂) w powietrzu atmosferycznym oraz zmniejszenie stężeń zanieczyszczeń pyłowych, których obecność wpływa z kolei na zwiększenie częstotliwości i intensywności niekorzystnych zjawisk klimatycznych (cząstki pyłowe stanowią jądra kondensacji). W przypadku terenów porośniętych zielenią wysoką obserwuje się także zwiększenie wilgotności powietrza oraz ograniczenie nasłonecznienia powierzchni (zacienienie).

W związku natomiast z dopuszczeniem przebudowy lub adaptacji zlokalizowanego na terenie **ZCz** zabytkowego schronu do nowych funkcji administracyjno-gospodarczo-sanitarnych związanych z funkcją grzebowiska, w projekcie planu dopuszczono stosowanie indywidualnych systemów grzewczych, przy czym zakazuje się stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe.

Wprowadzenie do projektu planu ustaleń pozwalających możliwie maksymalnie zminimalizować negatywne oddziaływania na istniejącą zielenią wysoką pozwoli zatem na utrzymanie lokalnych warunków mikroklimatycznych. Sprzyjać temu będzie również dopuszczenie lokalizacji w granicach projektu planu obiektów i urządzeń służących do retencji lub zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, a także wprowadzony do projektu planu wymóg zastosowania nawierzchni przepuszczalnych lub półprzepuszczalnych do utwardzenia ciągów pieszych oraz naziemnych stanowisk postojowych w strefie parkingu (co umożliwi infiltrację do gruntu wód opadowych i roztopowych).

Również wykluczenie możliwości realizacji w granicach projektu planu zabudowy zminimalizuje ryzyko wystąpienia negatywnych zjawisk związanych z pojawieniem się obiektów kubaturowych, których obecność wpływa na zmiany w cyrkulacji mas powietrza, a także zwiększenie udziału powierzchni trwale uszczelnionych, wpływających niekorzystnie na warunki termiczne i wilgotnościowe.

6.10. Oddziaływanie na dziedzictwo kulturowe

Jak już wspomniano w niniejszej prognozie, na obszarze objętym granicami projektu mpzp „Cmentarz Miłostowo” – część A w Poznaniu zlokalizowany jest schron podwójny amunicyjny i artyleryjski oraz dawna droga rokadowa, wpisane do rejestru zabytków decyzją A 245 z dnia 25 maja 1983 r.

Analizowany projekt mpzp w zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej w projekcie planu ustala ochronę schronu podwójnego amunicyjnego i artyleryjskiego oraz dawnej drogi rokadowej, wpisanych do rejestru zabytków decyzją A 245 z dnia 25 maja 1983 r., z dopuszczeniem przebudowy lub adaptacji schronu do nowych funkcji administracyjno-gospodarczo-sanitarnych związanych z funkcją grzebowiska. Zgodnie z zapisami projektu planu, zakazuje się również przesadzania lub usuwania, wskazanych na rysunku planu drzew towarzyszących dawnej drodze rokadowej.

Reasumując, ze względu na zakres i charakter wprowadzonych zapisów dotyczących elementów dziedzictwa kulturowego, zabytków i dóbr kultury współczesnej, a także ochrony zieleni przewiduje się, że ich realizacja pozwoli na zachowanie i właściwą ochronę zlokalizowanych na analizowanym obszarze elementów dziedzictwa kulturowego i cennych zadrzewień.

6.11. Oddziaływanie na dobra materialne

Niewątpliwie realizacja ustaleń projektu planu „Cmentarz Miłostowo” – część A w Poznaniu spowoduje wzrost ilości dóbr materialnych na skutek lokalizacji na terenie **ZCz** ustalonych lub dopuszczonych inwestycji, związanych z funkcjonowaniem grzebowiska zwłok zwierzęcych, jak: pomniki, urządzenia budowlane, dojścia i dojzdy, naziemne stanowiska postojowe w strefie parkingu oraz na skutek realizacji nowej infrastruktury technicznej.

Na etapie realizacji dopuszczonych planem inwestycji, związanych z funkcjonowaniem planowanego grzewiska dla zwierząt oraz robót budowlanych w granicach i otoczeniu obszaru opracowania, mogą wystąpić krótkoterminowe i miejscowe negatywne oddziaływania na istniejące dobra materialne. Polegać one mogą np. na ewentualnym pogorszeniu stanu nawierzchni ul. Wrzesińskiej na skutek ruchu pojazdów ciężarowych, związanego z prowadzonymi inwestycjami. Z uwagi jednak na niewielką skalę planowanych inwestycji nie będzie to oddziaływanie znaczące.

Nie przewiduje się innych zagrożeń dla dóbr materialnych, zlokalizowanych w granicach obszaru objętego planem, wynikających z naturalnych zagrożeń i katastrof. Analizowany obszar nie jest położony w zasięgu terenów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi czy też terenów zagrożonych ruchami masowymi, a więc w zasięgu wystąpienia zjawisk, które mogłyby powodować negatywne oddziaływania na istniejące czy też projektowane zainwestowanie.

6.12. Oddziaływanie na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000

Jak wspomniano we wcześniejszych rozdziałach prognozy, na obszarze objętym granicami projektu mpzp nie występują zasoby przyrodnicze objęte ochroną prawną w formie parku narodowego, rezerwatu przyrody, parku krajobrazowego, obszaru chronionego krajobrazu, zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, użytku ekologicznego, czy też stanowiska dokumentacyjnego. Na analizowanym obszarze nie stwierdzono również występowania pomników przyrody. Stąd też nie zaistniała konieczność wprowadzenia do projektu mpzp zapisów odnoszących się do konieczności ochrony tego rodzaju obszarów.

W odległości ok. 350 m od granic projektu mpzp zlokalizowany jest natomiast Fort IIIa, który wraz z pozostałymi fortami, Cytadelą oraz schronami położonymi na obszarze Sołacza, współtworzy obszar Natura 2000 Fortyfikacje w Poznaniu PLH300005. Ochrona wspomnianych obiektów została ustanowiona ze względu na występowanie na terenie fortyfikacji unikatowych stanowisk zimowania wielu gatunków nietoperzy, w tym w szczególności: nocka dużego (*Myotis myotis*), nocka Bechsteina (*M. bechsteini*), nocka tydkowłosego (*M. dasycneme*) oraz mopka (*Barbastella barbastellus*)⁵¹. Część terenów wchodzących w skład wspomnianego obszaru Natura 2000 posiada także niezwykle dużą wartość przyrodniczą ze względu na bogactwo i unikatowość siedlisk (jakie zachowały się na ich terenie) oraz występowanie wielu gatunków przedstawicieli flory i fauny, w tym gatunków rzadkich i podlegających ochronie prawnej. Zlokalizowany w stosunkowo bliskim sąsiedztwie obszaru projektu planu Fort IIIa Prittwitz jest określany jako obiekt o średnim znaczeniu dla nietoperzy, w obrębie którego stwierdzono występowanie 7 gatunków nietoperzy, w tym mopka zachodniego (*Barbastella barbastellus*), nocka dużego (*Myotis myotis*), a także najliczniej notowanego nocka Natterera (*Myotis nattereri*)⁵².

Analizując prognozowany wpływ realizacji ustaleń projektu mpzp „Cmentarz Miłostowo” – część A w Poznaniu na przedmiot ochrony i integralność terenów zlokalizowanych w zasięgu wspomnianego obszaru Fortyfikacje w Poznaniu PLH300005, uwzględniono m.in. informacje dotyczące czynników stanowiących potencjalne zagrożenie dla utrzymania zimowisk nietoperzy. Wśród nich wymienia się przede wszystkim zmiany mikroklimatu w obrębie miejsc hibernacji oraz płoszenie zwierząt w okresie zimowym – a więc działania odnoszące się bezpośrednio do obiektów stanowiących miejsca hibernacji nietoperzy. Jak już wcześniej wspomniano, teren Fortu IIIa zlokalizowany jest poza granicami obszaru objętego projektem mpzp, stąd też nie przewiduje się wystąpienia jakichkolwiek, negatywnych oddziaływań na kształtowanie mikroklimatu wewnątrz fortu, czy też oddziaływań związanych ze zintensyfikowaniem ruchu w jego obrębie.

⁵¹ Dyrektywa 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dyrektywa Siedliskowa)

⁵² Łochyński M., Jaros R., Dzieciołowski R., Gołębiak G., Grzywiński W., Jurczyszyn M., Sieprawski A., Uzupetnienie stanu wiedzy o przedmiotach ochrony obszaru Natura 2000 Fortyfikacje w Poznaniu PL300005, BIOTOPE Usługi Przyrodnicze, Poznań, 31 sierpnia 2018 r.

6.13. Oddziaływanie transgraniczne

Ze względu na położenie geograficzne Poznania (znaczne oddalenie od terenów przygranicznych państwa) stwierdzić należy, że realizacja ustaleń omawianego projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Cmentarz Miłostowo” – część A w Poznaniu nie spowoduje oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, w rozumieniu Konwencji z Espoo z 25 lutego 1991 r.

7. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Skutki realizacji postanowień analizowanego planu podlegać będą bieżącym pomiarom, ocenom oraz analizom wpływu na środowisko wielu czynników, prowadzonym m.in. w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przez zobligowane do tego instytucje i służby. Stosownie do art. 10 ust. 2 Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko dla monitoringu znaczącego wpływu na środowisko realizacji planów możliwe jest wykorzystanie istniejącego systemu monitoringu, w celu uniknięcia jego powielania.

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Poznaniu), Państwowy Instytut Geologiczny, Prezydent Miasta Poznania (pełniący jednocześnie obowiązki starosty powiatu grodzkiego), prowadzą monitoring poszczególnych komponentów środowiska, w tym jakości powietrza, jakości wód, jakości gleby i ziemi, hałasu i pól elektromagnetycznych, w zakresie określonym w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* oraz ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne*.

Zakres i częstotliwość monitoringu obejmującego pomiary stężeń zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, badania poszczególnych wskaźników zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych, a także pomiary poziomów hałasu na terenach zlokalizowanych na analizowanym obszarze, będą zatem dostosowane do zakresu i częstotliwości monitoringu prowadzonego w ramach programów Państwowego Monitoringu Środowiska. Pomiary i badania dotyczące określenia stanu poszczególnych komponentów środowiska prowadzone będą natomiast zgodnie z metodyką i wymogami określonymi w poszczególnych rozporządzeniach, a także specjalistycznych opracowaniach – określających metodyki referencyjne, odnoszące się do sposobu analizowania stanu jakości poszczególnych komponentów środowiska.

Dokonując analizy i oceny stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska należy natomiast pamiętać, że wyniki te muszą odnosić się do obszaru danego planu miejscowego.

Należy jednocześnie zauważyć, że uchwalenie planu miejscowego nie oznacza, że wszystkie jego ustalenia w zakresie lokalizacji nowych obiektów budowlanych zostaną od razu lub w ogóle zrealizowane. Zakres i częstotliwość prowadzonego monitoringu musi być zatem dostosowany do stopnia zaawansowania realizacji poszczególnych ustaleń planu, dotyczących lokalizacji nowych inwestycji (budowlanych, komunikacyjnych, infrastrukturalnych itd.).

8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE MPZP

Możliwość zaproponowania odmiennych rozwiązań funkcjonalnych, niż te wskazane w projekcie mpzp „Cmentarz Miłostowo” – część A w Poznaniu, została znacząco ograniczona w „Studium...”, które określa kierunki przeznaczenia poszczególnych terenów, znajdujących się w granicach analizowanego mpzp.

Ponadto, jak już wspomniano w niniejszej prognozie, przedmiotowy projekt mpzp obejmuje w większości (z wyjątkiem fragmentu ul. Wrzesińskiej) grunty powierzone Zakładowi Lasów Poznańskich i oznaczone w ewidencji gruntów symbolem **LS** – lasy, co oznacza, że obecnie tereny te

mogą być zagospodarowywane wyłącznie w sposób zgodny z ustaleniami obowiązującego dla przedmiotowego obszaru Aneksu do Planu Urządzenia Lasu dla Lasów Komunalnych Miasta Poznania na okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2022 r. Rezygnacja na terenie oznaczonym symbolem **ZCz** z lokalizacji grzebowiska zwłok zwierzęcych i pozostawienie aktualnego stanu zagospodarowania (teren lasu) uwzględniać będzie konieczność możliwie maksymalnego zachowania zieleni na terenach strukturalnego klina zieleni i jednocześnie stanowić alternatywę dla analizowanego projektu mpzp. Natomiast każda zmiana sposobu zagospodarowania, związana ze zmianą sposobu użytkowania na inny niż leśny, wymaga przeprowadzenia procedury uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. *o ochronie gruntów rolnych i leśnych*.

Z uwagi na powyższe, w trakcie prowadzonych prac planistycznych nad sporządzeniem projektu planu miejscowego nie rozpatrywano rozwiązań przestrzennych odbiegających w sposób istotny od zaproponowanych ostatecznie w projekcie mpzp „Cmentarz Miłostowo” – część A w Poznaniu.

Wspomnieć należy, iż jedynym rozpatrywanym rozwiązaniem alternatywnym było ewentualne odstąpienie od prowadzenia prac nad projektem planu miejscowego, jednakże z uwagi na narastające zagrożenie związane z ryzykiem zabudowy terenów zlokalizowanych w zasięgu klina zieleni, rozwiązanie to zostało uznane za najbardziej niekorzystne w kontekście ochrony środowiska oraz walorów krajobrazowych tej części miasta.

9. WNIOSKI I STRESZCZENIE

Prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Cmentarz Miłostowo” – część A w Poznaniu i składa się z ośmiu części.

W pierwszej części omówiono przedmiot opracowania, podstawy formalno-prawne, metodologię i zasadność jej sporządzania. Prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument, niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu. Obowiązek jej opracowania wynika bezpośrednio z zapisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji

o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz z ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Zasadniczym celem prognozy oddziaływania na środowisko jest wskazanie potencjalnego oddziaływania realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze, kulturowe i krajobraz.

Projekt mpzp sporządzany jest na podstawie uchwały Nr XXXIV/564/VII/2016 Rady Miasta Poznania z dnia 6 września 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Cmentarz Miłostowo” w Poznaniu. Zgodnie z treścią wspomnianej uchwały, opracowanie i uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego może następować odrębnie dla poszczególnych fragmentów tego obszaru.

Do prac nad miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego „Cmentarz Miłostowo” – część A w Poznaniu przystąpiono w związku z wnioskiem jednostki organizacyjnej Miasta Poznania Usługi Komunalne o umożliwienie realizacji cmentarza (grzebowiska) dla zwierząt na terenie ww. projektu mpzp. Prezydent miasta Poznania zdecydował o podziale planu. Plan podzielono na części A i B. Część A projektu mpzp, obejmująca teren projektowanego grzebowiska dla zwierząt o powierzchni ok. 1,85 ha, została wyodrębniona do opracowania w pierwszej kolejności.

W drugiej części prognozy opisano obecne zagospodarowanie analizowanego terenu. Poddano charakterystyce poszczególne elementy środowiska przyrodniczego oraz ich wzajemne powiązania, w tym: rzeźbę terenu, budowę geologiczną i warunki gruntowe, gleby, warunki wodne, szatę roślinną, świat zwierzęcy oraz klimat lokalny. W oparciu o dostępne informacje i analizy dokonano również oceny jakości powietrza, zasobów wodnych oraz klimatu akustycznego.

Obszar objęty granicami projektu mpzp „Cmentarz Miłostowo” – część A w Poznaniu obejmuje tereny leśne położone we wschodniej części miasta, w zasięgu wschodniego klina zieleni, oraz

fragment drogi publicznej klasy dojazdowej – ul. Wrzesińskiej. Całkowita powierzchnia obszaru objętego projektem planu miejscowego wynosi ok. 1,85 ha. W zachodniej części obszaru projektu planu zlokalizowany jest schron podwójny amunicyjny i artyleryjski, wpisany do rejestru zabytków decyzją A 245 z dnia 25 maja 1983 r. Obsługę komunikacyjną terenów zlokalizowanych w granicach analizowanego obszaru zapewnia ul. Wrzesińska, której fragment przebiega wzdłuż południowej granicy opracowania. Pod względem uzbrojenia w sieci infrastruktury technicznej, przedmiotowy obszar posiada dostęp jedynie do sieci elektroenergetycznej (linia kablowa biegnąca wzdłuż ul. Wrzesińskiej, po jej południowej stronie). Obszar opracowania od północy, zachodu i południa otoczony jest terenami leśnymi, od południowego wschodu sąsiaduje z terenami ogrodów działkowych (ROD „Międzylesie”), zlokalizowanymi po południowej stronie ul. Wrzesińskiej, natomiast od wschodu – z terenami Cmentarza Komunalnego nr 1 Miłostowo.

Według podziału Polski na jednostki fizycznogeograficzne⁵³, analizowany obszar położony jest w obrębie makroregionu Pojezierze Wielkopolskie (315.5), w zasięgu mezoregionu Równina Wrzesińska (315.56). Mimo niewielkiej powierzchni obszaru opracowania (1,85 ha), jego rzeźba terenu jest urozmaicona – występują tu wzniesienia i zagłębienia terenowe. Rzędne terenu w granicach obszaru projektu mpzp wahają się w granicach od ok. 74,82 m n.p.m. w części zachodniej (w rejonie wejścia do schronu amunicyjnego i artyleryjskiego) do ok. 80,57 m n.p.m. w rejonie wzniesienia terenowego części południowo-wschodniej.

Na głębokości 1-5 m p.p.t. występują w granicach obszaru opracowania plejstoceniowe lodowcowe grunty niespoiste (w części wschodniej) oraz wodno-lodowcowe grunty niespoiste (w części zachodniej). Warunki budowlane, jakie panują na obszarze objętym granicami projektu mpzp, w przypadku terenów zlokalizowanych w pasie terenu wzdłuż ul. Wrzesińskiej określane są jako przeciętne, natomiast w przypadku pozostałej części obszaru opracowania określane są jako dobre.

Na obszarze objętym granicami projektu mpzp nie stwierdzono występowania zasobów naturalnych w postaci udokumentowanych złóż kopalin⁵⁴ oraz udokumentowanych głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP)⁵⁵. Na analizowanym obszarze występują natomiast grunty leśne⁵⁶. Działki o numerach ewidencyjnych 01/41/2/1 oraz 01/37/1/1 stanowią grunty leśne, oznaczone w ewidencji gruntów symbolem Ls⁵⁷. Są to grunty powierzone Zakładowi Lasów Poznańskich. Lasy w granicy projektu mpzp szerzej opisane zostały w rozdziale 2.7. Prognozy.

Pierwsze zwierciadło wód podziemnych w północnej części projektu występuje na głębokości w przedziale od 2 do 5 m p.p.t., natomiast w części południowej zalega głębiej, w przedziale od 5 do 10 m p.p.t.

W granicach projektu mpzp „Cmentarz Miłostowo” –część A w Poznaniu nie występują jakiegokolwiek wody powierzchniowe. Przedmiotowy obszar zlokalizowany jest natomiast w większej części w zasięgu zlewni jednolitej części wód powierzchniowych – JCWP Cybina (RW600017185899). Jedynie niewielki, północno-zachodni fragment obejmuje JCWP Główna od zlewni zb. Kowalskiego do ujścia (RW600001859299).

Granice projektu mpzp objęto głównie lasy, włączone do wschodniego klina zieleni, które w granicy projektu zajmują powierzchnię ponad 1,6 ha, a więc ponad 89% całkowitej powierzchni projektu mpzp. Jak wynika z informacji uzyskanych od Zakładu Lasów Poznańskich, tereny leśne zlokalizowane w granicach projektu mpzp nie są objęte Planem Urządzenia Lasu dla Lasów Komunalnych Miasta Poznania na okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2022 r.. Natomiast zostały one objęte Aneksem do przedmiotowego Planu⁵⁸. Zgodnie z ww. aneksem, działka nr 2/1 stanowi część wydzielenia leśnego 28h, natomiast działka nr 1/1 stanowi część wydzielenia leśnego 28h oraz część wydzielenia leśnego 28i. Zgodnie z opisem taksacyjnym, na działkach tych występują przede

⁵³ geoserwis.gdos.gov.pl

⁵⁴ <http://geoportals.pgi.gov.pl/midas-web/pages/index.jsf?conversationContext=7>

⁵⁵ <https://geolog.pgi.gov.pl/>

⁵⁶ <https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy>

⁵⁷ do lasów zalicza się grunty określone jako "las" w ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz. U. 2022 r. poz. 84.)

⁵⁸ Aneks do Planu Urządzenia Lasu na okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2022 r. działki numer 1/1, 1/4, 2/1, 2/2, 11, 12, według stanu na dzień 30 września 2013 r., wykonawca Przedsiębiorstwo Usług Przyrodniczo-Leśnych „TAXUS” na zlecenie Zakładu Lasów Poznańskich, Poznań 2013 r.

wszystkim 40-80-letnie robinie akacjowe (*Robinia pseudoacacia*), którym w mniejszym stopniu towarzyszą drzewa z gatunków takich jak: dąb bezszypułkowy (*Quercus petraea*), sosna zwyczajna (*Pinus sylvestris*), brzoza brodawkowata (*Betula pendula*), grab pospolity (*Carpinus betulus*). W podszyciu występuje tu m.in. czeremcha późna (*Padus serotina*), bez czarna (*Sambucus nigra*), klon pospolity (*Acer platanoides*) oraz suchodrzew pospolity (*Lonicera xylosteum*).

Należy również zauważyć, że mimo wysokiej wartości ekologicznej występującej tu roślinności (lasy w obrębie klina zieleni), jej różnorodność jest stosunkowo niewielka, a występujące tu zbiorowiska roślinne nie obejmują gatunków szczególnie rzadkich, czy też podlegających ochronie prawnej. Na terenach objętych projektem planu występują przede wszystkim gatunki zwierząt charakterystyczne dla terenów o charakterze leśnym.

Na podstawie analizy mapy glebowo-rolniczej można przyjąć, że pod względem typu gleb na obszarze projektu planu przeważają gleby brunatne kwaśne (tereny leśne). Z uwagi na przynależność do klas bonitacyjnych, na obszarze projektu mpzp występują gleby leśne klasy V. Gleby występujące w granicach obszaru objętego granicami projektu planu charakteryzują się odczynem obojętnym o pH mieszczącym w przedziale 6,7-7,4⁵⁹.

Tereny zlokalizowane w granicach projektu planu nie wymagają ochrony akustycznej w środowisku, na podstawie przepisów ustawy *Prawo ochrony środowiska*⁶⁰ oraz *rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*⁶¹.

Na obszarze objętym granicami projektu mpzp „Cmentarz Miłostowo” – część A w Poznaniu zlokalizowany jest schron podwójny amunicyjny i artyleryjski oraz dawna droga rokadowa, wpisane do rejestru zabytków decyzją A 245 z dnia 25 maja 1983 r. Nie stwierdzono tu występowania rozpoznanych stanowisk archeologicznych i warstw kulturowych, niemniej, nie można jednoznacznie wykluczyć obecności tego rodzaju cennych kulturowo i historycznie stanowisk.

Trzeci rozdział prognozy dotyczy analizy problemów ochrony środowiska, istotnych z punktu widzenia projektu planu, w którym odniesiono się do następujących zagadnień:

- w granicach projektu mpzp nie występują obszarowe formy ochrony przyrody. Obszarem podlegającym ochronie prawnej, położonym najbliżej granic obszaru projektu mpzp, jest teren Fortu IIIa (zlokalizowany w odległości ok. 350 m od wschodniej granicy obszaru opracowania), który wraz z pozostałymi fortami, Cytadelą oraz schronami na Sołacz, współtworzy obszar Natura 2000 Fortyfikacje w Poznaniu PLH300005;
- obszar objęty granicami projektu mpzp obejmuje tereny zlokalizowane w zasięgu strukturalnego, wschodniego klina zieleni. Klina zieleni nie podlegają ochronie prawnej na podstawie przepisów odrębnych, niemniej tereny zieleni włączone w ich zasięg stanowią podstawowe składowe spójnego systemu zieleni miasta Poznania;
- Przedmiotowy projekt mpzp obejmuje grunty powierzone Zakładowi Lasów Poznańskich i oznaczone w ewidencji gruntów symbolem **Ls** – lasy, podlegające ochronie prawnej na podstawie ustawy z dnia 28 września 1991 r. *o lasach*. Powołując się na art. 15 pkt 7 lit. a wskazanej ustawy, lasy położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców, należą do lasów ochronnych. W związku z powyższym, w celu ustalenia w projekcie mpzp na części analizowanego obszaru funkcji związanej z lokalizacją cmentarza (grzebowiska) dla zwierząt (wraz z towarzyszącą mu infrastrukturą), w toku procedury planistycznej, na podstawie art. 7 ust. 1 i ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. *o ochronie gruntów rolnych i leśnych*, niezbędne będzie uzyskanie zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne. Zapisy art. 9 ust. 3 ww. ustawy dopuszczają w przypadkach uzasadnionych ważnymi względami społecznymi i brakiem innych gruntów, przeznaczenie lasów ochronnych na inne cele.

⁵⁹ Atlas geochemiczny Poznania i okolic, 1:100 000; Józef Lis, Anna Pasieczna; Warszawa 2005

⁶⁰ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2021 r., poz. 1973, tekst jednolity ze zm.)

⁶¹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity)

Czwarty rozdział poświęcono omówieniu celu i zapisów projektu planu oraz ich powiązaniu z ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania. Wykazano także potencjalne skutki dla środowiska i przestrzeni, jakie mogą wystąpić w przypadku braku realizacji ustaleń projektowanego planu miejscowego.

Projekt mpzp sporządzany jest na podstawie uchwały Nr XXXIV/564/VII/2016 Rady Miasta Poznania z dnia 6 września 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Cmentarz Miłostowo” w Poznaniu. Do prac nad mpzp przystąpiono w związku z wnioskiem jednostki miejskiej UM Usługi Komunalne o umożliwienie realizacji cmentarza (grzebowiska) dla zwierząt na terenie ww. projektu mpzp. Prezydent miasta Poznania zdecydował o podziale planu. Obszar planu podzielono na części A i B. Część A, obejmująca teren planowanego grzebowiska dla zwierząt, została wyodrębniona do opracowania w pierwszej kolejności.

Sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Cmentarz Miłostowo” – część A w Poznaniu umożliwi:

- jednoznaczne określenie przeznaczenia terenu cmentarza (grzebowiska), a także zrealizowanie inwestycji związanych z zarządzaniem cmentarza,
- ochronę walorów przyrodniczych,
- określenie parametrów dla terenu dróg,
- uregulowanie sytuacji gruntowej poprzez uzyskanie zgody na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych w celu umożliwienia realizacji inwestycji celu publicznego,
- realizację aktualnych kierunków polityki przestrzennej zapisanej w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z 2014 roku.

W zakresie przeznaczenia terenów zlokalizowanych w granicach przedmiotowego obszaru, w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Cmentarz Miłostowo” – część A w Poznaniu wyznaczono:

- teren grzebowiska zwłok zwierzęcych, oznaczony na rysunku planu symbolem **ZCz**,
- teren drogi publicznej, oznaczony na rysunku planu symbolem **KD-D**.

W zakresie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu **ZCz** w projekcie planu ustalono:

- lokalizację grzebowiska zwłok zwierzęcych, w sposób uwzględniający naturalne ukształtowanie terenu oraz istniejące zadrzewienia i zakrzewienia,
- dopuszczenie lokalizacji:
 - grobów ziemnych i murowanych,
 - pomników,
 - naziemnych stanowisk postojowych w strefie parkingu, wskazanej na rysunku planu,
- udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 70% powierzchni terenu,
- dostęp do drogi publicznej **KD-D**.

W zakresie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu oznaczonego na rysunku planu symbolem **KD-D**, w projekcie planu ustalono:

- drogę klasy dojazdowej,
- lokalizację jezdni oraz dopuszczenie lokalizacji chodnika.

W zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu w projekcie planu ustalono:

- zachowanie istniejących drzew oraz dopuszczenie wprowadzenia nowych nasadzeń drzew i krzewów, ze szczególnym uwzględnieniem zachowania i uzupełnienia rzędów drzew towarzyszących dawnej drodze rokadowej, wskazanych w sposób orientacyjny na rysunku planu,
- w przypadku kolizji istniejących drzew z planowanym zagospodarowaniem (dojścia i dojazdy, naziemne stanowiska postojowe w strefie parkingu wskazanej na rysunku planu), dopuszczenie

ich przesadzenia lub usunięcia z obowiązkiem wprowadzenia nowych nasadzeń na obszarze planu, przy czym zakazuje się przesadzania lub usuwania rzędów drzew towarzyszących dawnej drodze rokadowej, wskazanych na rysunku planu,

- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej,
- w zakresie retencji lub zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, z uwzględnieniem uwarunkowań gruntowo-wodnych:
 - dopuszczenie lokalizacji obiektów i urządzeń, w tym: rowów infiltracyjnych, drenaży rozsączających, rowów i niecek retencyjnych, ogrodów deszczowych, stawów hydrofitowych, studni chłonnych, zielonych dachów i ścian, zbiorników retencyjnych,
 - zastosowanie nawierzchni przepuszczalnych lub półprzepuszczalnych do utwardzenia ciągów pieszych oraz naziemnych stanowisk postojowych w strefie parkingu, wskazanej na rysunku planu,
 - na terenie **ZCz** zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie,
- dopuszczenie stosowania indywidualnych systemów grzewczych, przy czym zakazuje się stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe.

W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej w projekcie planu ustalono ochronę schronu podwójnego amunicyjnego i artyleryjskiego oraz dawnej drogi rokadowej, wpisanych do rejestru zabytków decyzją A 245 z dnia 25 maja 1983 r., z dopuszczeniem przebudowy lub adaptacji schronu do nowych funkcji administracyjno-gospodarczo-sanitarnych związanych z funkcją grzebowiska.

W piątej części prognozy omówione zostały podstawowe cele ochrony środowiska, formułowane na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym i lokalnym, istotne z punktu widzenia ustaleń projektu planu. W tym zakresie odniesiono się do następujących dokumentów:

- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystego powietrza dla Europy,
- Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko,
- Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry,
- Polityki ekologicznej państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej (PEP2030),
- Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020),
- Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Poznania na lata 2017-2020, z perspektywą do 2024 roku.

Rozdział szósty w całości poświęcono omówieniu potencjalnych oddziaływań realizacji ustaleń mpzp na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego. Wskazano również ustalenia projektu, których realizacja służyć będzie ochronie środowiska przyrodniczego oraz ograniczeniu negatywnego oddziaływania na środowisko.

Ze względu na charakter założeń projektu mpzp, prognozuje się, iż realizacja pojedynczych inwestycji (związanych z funkcjonowaniem grzebowiska zwłok zwierzęcych), będzie związana z wystąpieniem oddziaływań, które z uwagi na swój charakter, intensywność oraz zasięg przestrzenny, będą miały nieznaczny wpływ na kształtowanie poszczególnych komponentów środowiska. Ewentualne oddziaływania o niekorzystnym charakterze, wpływające w sposób lokalny i czasowy na kształtowanie poszczególnych komponentów środowiska, związane będą z pojedynczymi inwestycjami związanymi z rozwojem i przebudową sieci infrastruktury technicznej lub też lokalizacją takich elementów jak: groby ziemne i murowane, pomniki, urządzenia budowlane, ciągi piesze i rowerowe, dojścia i dojazdy, tablice informacyjne, czy naziemne stanowiska postojowe w strefie parkingu.

W największym stopniu oddziaływania te dotyczyć mogą powierzchni ziemi, warunków gruntowych oraz roślinności porastającej powierzchnie, w obrębie których możliwe będzie zrealizowanie poszczególnych inwestycji (oraz prowadzenie prac budowlanych). Podkreślić należy natomiast, że skala projektowanych inwestycji oraz prognozowany zasięg ich oddziaływania, nie spowoduje wystąpienia istotnych, negatywnych oddziaływań wpływających na kształtowanie komponentów środowiska w granicach całego obszaru projektu mpzp – pod warunkiem respektowania ustaleń projektu planu oraz przestrzegania obowiązujących przepisów prawa.

Zakres wprowadzonych do projektu mpzp zapisów dotyczących ochrony poszczególnych elementów środowiska uznaje się za właściwy i wystarczający. Należy jednak zaznaczyć, iż warunkiem zachowania dotychczasowego stanu i prawidłowego funkcjonowania środowiska w obrębie terenów zlokalizowanych w granicach omawianego obszaru, będzie precyzyjne wyegzekwowanie ustaleń projektu mpzp i restrykcyjne przestrzeganie przepisów i wymogów ochrony środowiska, wynikających z obowiązujących przepisów prawa.

W siódmej części odniesiono się do zagadnień związanych z analizą skutków realizacji postanowień planu miejscowego w zakresie oddziaływania na środowisko, która może polegać na analizie wyników pomiarów i ocen uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Analiza wyników pomiarów, uzyskanych w ramach PMS, musi dotyczyć obszaru objętego danym planem miejscowym.

W części ósmej dotyczącej rozwiązań alternatywnych analizowanych w trakcie prac nad formułowaniem rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych projektu planu wskazano, że możliwość zaproponowania zasadniczo odmiennych rozwiązań funkcjonalnych, niż te wskazane w projekcie mpzp „Cmentarz Miłostowo” – część A w Poznaniu, została znacząco ograniczona w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania”, które określa kierunki przeznaczenia poszczególnych terenów znajdujących się w granicach analizowanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Ponadto, jak już wspomniano w niniejszej prognozie, przedmiotowy projekt mpzp obejmuje w większości (z wyjątkiem fragmentu ul. Wrzesińskiej) grunty powierzone Zakładowi Lasów Poznańskich i oznaczone w ewidencji gruntów symbolem **Ls** – lasy, co oznacza, że obecnie tereny te mogą być zagospodarowywane wyłącznie w sposób zgodny z ustaleniami obowiązującego dla przedmiotowego obszaru Aneksu do Planu Urządzenia Lasu dla Lasów Komunalnych Miasta Poznania na okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2022 r. Rezygnacja na terenie oznaczonym symbolem **ZCz** z lokalizacji grzebowiska zwłok zwierzęcych i pozostawienie aktualnego stanu zagospodarowania (teren lasu) uwzględnić będzie konieczność możliwie maksymalnego zachowania zieleni na terenach strukturalnego klina zieleni i jednocześnie stanowić alternatywę dla analizowanego projektu mpzp. Natomiast każda zmiana sposobu zagospodarowania, związana ze zmianą sposobu użytkowania na inny niż leśny, wymaga przeprowadzenia procedury uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. *o ochronie gruntów rolnych i leśnych*.

Z uwagi na powyższe, w trakcie prowadzonych prac planistycznych nad sporządzeniem projektu planu miejscowego nie rozpatrywano rozwiązań przestrzennych odbiegających w sposób istotny od zaproponowanych ostatecznie w projekcie mpzp „Cmentarz Miłostowo” – część A w Poznaniu.

Wspomnieć należy, iż jedynym rozpatrywanym rozwiązaniem alternatywnym było ewentualne odstąpienie od prowadzenia prac nad projektem planu miejscowego, jednakże z uwagi na narastające zagrożenie związane z ryzykiem zabudowy terenów zlokalizowanych w zasięgu klina zieleni, rozwiązanie to zostało uznane za najbardziej niekorzystne w kontekście ochrony środowiska oraz walorów krajobrazowych tej części miasta.